

Luceafărul

Săptăminal editat de Uniunea Scriitorilor
din Republica Socialistă România

1 MAI

Sărbătoare a muncii cu înaltul și tulburătorul ei umanism, cu o neistovită forță de creație care nu este altceva decât definiția însăși a profesiei de a exista — munca, sărbătoare a solidarității interacionale a celor ce cu brațele și mințile lor întretin focul viu, permanent al luptei și muncii, sporind zestrea de minuni a lumii, 1 Mai își înalță corola de lumină peste țară și iată-și, în edita sa 1982, la confluința altor probleme ale contemporaneității, ca o puternică rază de speranță.

1 Mai care pe frontispiciul său incununează o tradiție și poartă o încălțură de fond, generoasă aceea a tuturor aspirărilor de mai bine ale popoarelor, în dorința și zăbărea lor mereu viu pentru a da ființei umane starea proprie liniștii și împlinirii prin creație, prin muncă demnă, liberă, în cinste și egalitate, la dimensiunile progresului și civilizației de azi.

1 Mai care pe steagul său poartă însemnele de virtute și noblețe ale clasei care a dat cel mai mult istoriei și care alcătuiește azi, prin număr și putere, piramida cea mai impunătoare a lumii, suportul de fond de care sunt legate înseși evoluția și destinul umanității.

1 Mai care în acest deșert de complicat și încordat timp al lumii poartă peștea celei mai arzătoare și mai definitorii dorințe a oamenilor — pacea.

Și în toate aceste multiple și majore sensuri, la originea și pe traiectul lor, într-un efort consecvent de împlinire și cu o dăruire exemplară, se află, așa după cum, bine se știe, poporul român, România, politica deosebit de vie și dinamică, mereu constructivă a președintelui nostru, secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Sensul și imaginea muncii au dobândit în ultimii ani sensul și imaginea creației, ale hotărâții ferme de a face totul pentru înflorirea economică și socială multilaterală a patriei, pentru îndeplinirea cu obiectivelor stabilite de Congresul al XII-lea al partidului, situându-ne într-un timp al unei noi calități în muncă și viață, în toate domeniile de activitate. Sentimentul și al implicării, al participării directe, al angajării, al responsabilității. Căci construiind în liniște și libertate o țară socialistă liberă și demnă, după propriile noastre resurse de spirit și în condiții maxime eficiente a efortului creator, luăm parte la construcția însăși a lumii și ne aducem contribuția proprie, originală, la rezolvarea mul-

toră dintre problemele ei. Și în primul rând la instaurarea unui climat de înțelegere, respect și cooperare, a principiilor dreptății și echității, ale păcii între țări și popoare.

Asadar, 1 Mai în semnificația sa istorică multilaterală și în expresia sa cea mai actuală, la zi, 1 Mai sau lumea sub formă de dialog, lumea sărbătorindu-și edificii proprii sale existente și apărându-și de intertemperii, de inechități politice și sociale, de orori, de războaie. Este aici, în toată plenitudinea sa și acel permanent viu și curat izvor al creației, se află în toate acestea și acca permanentă și vie explicație a artei în motivarea sa istorică și socială. Și este, totodată, și un adevăr cit se poate de explicit, acela că în cultura română, literatura și arta au făcut din condiția omului și a muncii cea una din temelile de fond, cu implicații vădite asupra sensibilității contemporane, asupra scopurilor și mijloacelor înseși prin care întreg acest important domeniu de referință umană este chemat să participe la îndeplinirea unei mari opere de constituire.

Generos și regenerativ în toate, ca simbol al primăverii, al tinereții, blazon al muncii și creației, semn de noblete al tuturor celor angajați în faurirea de bunuri materiale și spirituale ale țării, 1 Mai ne solidarizează în inimă și conștiință cu însăși ideea de progres și civilizație. Ne rostim prin identitatea propriului efort și în ambianța de muncă, în climatul de responsabilitate ce capătă putere de normă și principiu la scara întregii societăți, având un exemplu durabil mereu viu și proaspăt în memorie, factor de energie și capacitate maximă prin care un popor, un partid și o țară își unesc tot mai puternic rindurile și dau chip desăvârșit aspirațiilor și intereselor noastre fundamentale.

Un exemplu de care este legat înseși destinul nostru contemporan și se leagă însăși definiția muncii, a forței creatoare și a timpului dăruit, consacrat cu toată puterea în acest sens, pentru continua prosperitate socialistă a patriei și a poporului. Acel exemplu și acel nume care în rostirea noastră, a tuturor, ne semnifică în gradul cel mai înalt. Și care, la sărbătoarea muncii, de ziua solidarității internaționale a celor ce muncesc, ne argumentează, ne explică în toate și mai adinc.

Un exemplu de care este legat înseși destinul nostru contemporan și se leagă însăși definiția muncii, a forței creatoare și a timpului dăruit, consacrat cu toată puterea în acest sens, pentru continua prosperitate socialistă a patriei și a poporului. Acel exemplu și acel nume care în rostirea noastră, a tuturor, ne semnifică în gradul cel mai înalt. Și care, la sărbătoarea muncii, de ziua solidarității internaționale a celor ce muncesc, ne argumentează, ne explică în toate și mai adinc.

Un exemplu de care este legat înseși destinul nostru contemporan și se leagă însăși definiția muncii, a forței creatoare și a timpului dăruit, consacrat cu toată puterea în acest sens, pentru continua prosperitate socialistă a patriei și a poporului. Acel exemplu și acel nume care în rostirea noastră, a tuturor, ne semnifică în gradul cel mai înalt. Și care, la sărbătoarea muncii, de ziua solidarității internaționale a celor ce muncesc, ne argumentează, ne explică în toate și mai adinc.

Un exemplu de care este legat înseși destinul nostru contemporan și se leagă însăși definiția muncii, a forței creatoare și a timpului dăruit, consacrat cu toată puterea în acest sens, pentru continua prosperitate socialistă a patriei și a poporului. Acel exemplu și acel nume care în rostirea noastră, a tuturor, ne semnifică în gradul cel mai înalt. Și care, la sărbătoarea muncii, de ziua solidarității internaționale a celor ce muncesc, ne argumentează, ne explică în toate și mai adinc.

Un exemplu de care este legat înseși destinul nostru contemporan și se leagă însăși definiția muncii, a forței creatoare și a timpului dăruit, consacrat cu toată puterea în acest sens, pentru continua prosperitate socialistă a patriei și a poporului. Acel exemplu și acel nume care în rostirea noastră, a tuturor, ne semnifică în gradul cel mai înalt. Și care, la sărbătoarea muncii, de ziua solidarității internaționale a celor ce muncesc, ne argumentează, ne explică în toate și mai adinc.

Un exemplu de care este legat înseși destinul nostru contemporan și se leagă însăși definiția muncii, a forței creatoare și a timpului dăruit, consacrat cu toată puterea în acest sens, pentru continua prosperitate socialistă a patriei și a poporului. Acel exemplu și acel nume care în rostirea noastră, a tuturor, ne semnifică în gradul cel mai înalt. Și care, la sărbătoarea muncii, de ziua solidarității internaționale a celor ce muncesc, ne argumentează, ne explică în toate și mai adinc.

Un exemplu de care este legat înseși destinul nostru contemporan și se leagă însăși definiția muncii, a forței creatoare și a timpului dăruit, consacrat cu toată puterea în acest sens, pentru continua prosperitate socialistă a patriei și a poporului. Acel exemplu și acel nume care în rostirea noastră, a tuturor, ne semnifică în gradul cel mai înalt. Și care, la sărbătoarea muncii, de ziua solidarității internaționale a celor ce muncesc, ne argumentează, ne explică în toate și mai adinc.

Un exemplu de care este legat înseși destinul nostru contemporan și se leagă însăși definiția muncii, a forței creatoare și a timpului dăruit, consacrat cu toată puterea în acest sens, pentru continua prosperitate socialistă a patriei și a poporului. Acel exemplu și acel nume care în rostirea noastră, a tuturor, ne semnifică în gradul cel mai înalt. Și care, la sărbătoarea muncii, de ziua solidarității internaționale a celor ce muncesc, ne argumentează, ne explică în toate și mai adinc.

Un exemplu de care este legat înseși destinul nostru contemporan și se leagă însăși definiția muncii, a forței creatoare și a timpului dăruit, consacrat cu toată puterea în acest sens, pentru continua prosperitate socialistă a patriei și a poporului. Acel exemplu și acel nume care în rostirea noastră, a tuturor, ne semnifică în gradul cel mai înalt. Și care, la sărbătoarea muncii, de ziua solidarității internaționale a celor ce muncesc, ne argumentează, ne explică în toate și mai adinc.

Un exemplu de care este legat înseși destinul nostru contemporan și se leagă însăși definiția muncii, a forței creatoare și a timpului dăruit, consacrat cu toată puterea în acest sens, pentru continua prosperitate socialistă a patriei și a poporului. Acel exemplu și acel nume care în rostirea noastră, a tuturor, ne semnifică în gradul cel mai înalt. Și care, la sărbătoarea muncii, de ziua solidarității internaționale a celor ce muncesc, ne argumentează, ne explică în toate și mai adinc.

Un exemplu de care este legat înseși destinul nostru contemporan și se leagă însăși definiția muncii, a forței creatoare și a timpului dăruit, consacrat cu toată puterea în acest sens, pentru continua prosperitate socialistă a patriei și a poporului. Acel exemplu și acel nume care în rostirea noastră, a tuturor, ne semnifică în gradul cel mai înalt. Și care, la sărbătoarea muncii, de ziua solidarității internaționale a celor ce muncesc, ne argumentează, ne explică în toate și mai adinc.

Un exemplu de care este legat înseși destinul nostru contemporan și se leagă însăși definiția muncii, a forței creatoare și a timpului dăruit, consacrat cu toată puterea în acest sens, pentru continua prosperitate socialistă a patriei și a poporului. Acel exemplu și acel nume care în rostirea noastră, a tuturor, ne semnifică în gradul cel mai înalt. Și care, la sărbătoarea muncii, de ziua solidarității internaționale a celor ce muncesc, ne argumentează, ne explică în toate și mai adinc.

Un exemplu de care este legat înseși destinul nostru contemporan și se leagă însăși definiția muncii, a forței creatoare și a timpului dăruit, consacrat cu toată puterea în acest sens, pentru continua prosperitate socialistă a patriei și a poporului. Acel exemplu și acel nume care în rostirea noastră, a tuturor, ne semnifică în gradul cel mai înalt. Și care, la sărbătoarea muncii, de ziua solidarității internaționale a celor ce muncesc, ne argumentează, ne explică în toate și mai adinc.

Un exemplu de care este legat înseși destinul nostru contemporan și se leagă însăși definiția muncii, a forței creatoare și a timpului dăruit, consacrat cu toată puterea în acest sens, pentru continua prosperitate socialistă a patriei și a poporului. Acel exemplu și acel nume care în rostirea noastră, a tuturor, ne semnifică în gradul cel mai înalt. Și care, la sărbătoarea muncii, de ziua solidarității internaționale a celor ce muncesc, ne argumentează, ne explică în toate și mai adinc.

Desen de Liliana Niculescu

SĂRBĂTOAREA MUNCII ÎN ȚARA MUNCII

Liniștea unei mari victorii

În cunoștința pe Lotru, cu orelile unui reportaj pentru televiziune: blond, înalt, impecabil în salopeta de șantier și cu o siguranță de sine care îl remarcă: Comsa Ioan, secretarul Comitetului U.T.C., voioșean de obisire, ardelean după tată, oltean după mamă, ca majoritatea locuitorilor din nordul județului Vâlcea, o populație viguroasă și foarte desioinică, în a cărei plămădă Transilvania a turnat spiritul gospodăresc și temeinic al Olteniei — inventivitatea și un anume spirit de inițiativă care dă rezultate rapide, și creștibile. „As vrea să vorbim” îi spusese, și ei zimbise cu o politete regală și-am crezut că acceptă; dar de atunci înainte nu l-am mai găsit nicotată la sediu, nici în birou, nici undeva, la direcție, în cășat de cabinetele camioanelor uriașe, pe tractoare

Sânziana Pop

Continuare în pag. a 3-a

În numele nostru

E Mai întâi, înalt de primăvară
Un mai sărbătoresc la timpla țării
Adus prin luptă-n steaua butelară
Pe care-ai luminat-o muncitorii

Ezi oleasă-n veac pentru cinstire
În raze visului ne-nfrinț,
Un gând de veșnică unitate
Și-un dor de pace pe pământ

Păstro-vom dar eternul ființei
În adevăr cum se cuvine
Pe-un drum din eural voi înțeleg
Și-unu-ne spre tot mai bine

Aniversăm e și tu cu pe-un dor;
Este izbida comunism-n vreme
Urmiindu-ne partidul, eroul
temerar

Simbolul demnității, pulsind în
voste steme.

Pavel Peres

METAMORFOZA LUMINII

Dumitru Radu Popescu

Ioan Alexandru redescoperă cuvinte, sensuri, lumini, oșențe, pământuri, ceruri, ființe și în același timp istoric, poet, arheolog, o boare desigur de vint care împrășteie cenusele timpului pentru a citi în eternitatea omului zbatutele timpului, o noblete ce se chealăte zilnic spre a construi însele demnității și fragilității omului cel necutit de erori și prin aceasta mai viu și mai tinzător spre perfecționarea sa. Nimic parcă nu are o singură dimensiune, nici măcar moartea, nimic nu se încheie cu un punct, dincolo de orice usă mai există o usă. „Voi peea dar pururi voi rămâne / Numai plecând putea-voi să rămân / Cug moare griul

ca s-ajungă pline / Și-n via focul se prefăce-n vin.” Lumea e dăruită launtric cu miracole ce-o fac neînchisată într-o singură dimensiune. E un aluzat ales, nicidecum o plămădă ridicolă. În extraordinară „Jocă”, dedicată fiului său Ioan Constantin, pești sint dăruți launtric cu două baloane, care-i pot înălța din apă, care-i pot în adine îngroa. „Asta-i libertatea lor Delimitată / Pot fi în două lumi Dint-o dată”. Parcă Ioan Alexandru vrea să preschimbă indoiala hamletiană — din a fi, sau a nu fi, în a fi și merou a fi. Cosmosul este unul singur. Dar să nu ne apropiem de cuvintele cu majuscule

Continuare din pag. a 2-a

Colocviul și Festivalul național de poezie

„SCRIITORII ȘI PACEA”

În Timisoara s-au desfășurat în coasta săptămânii Colocviul și Festivalul național de poezie „Scriitorii și pacea”, manifestări organizate de Uniunea Scriitorilor, în colaborare cu Comitetul de cultură și educație socialistă al județului Timiș și Asociația scriitorilor din Timisoara. Înscrisându-se în suite acțiunilor desfășurate în țara noastră din inițiativa secretarului general al partidului, președintelui Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru apărarea bunului celui mai de pret al omenirii — pacea, Colocviul și Festivalul național de poezie „Scriitorii și pacea” reunește, în zilele de 27-29 aprilie, reprezentanți ai asociațiilor scriitorilor din întreaga țară, oameni de artă și cultură. În cursul diminații de marți, scriitorii au fost primiți la Comitetul județean de partid de tovarășul Petre Dănică, prim-secretar al Comitetului județean Timiș al P.C.R., care a făcut o prezentare a realizărilor oamenilor muncii din această parte a țării — români, germani, maghiari, sîrbi și de alte naționalități — și a perspectivelor de dezvoltare a județului în actualul cincinal. În aceeași zi, au început dezbaterile din cadrul Colocviului național „Scriitorii și pacea”. În deschiderea lucrărilor a luat cuvîntul Dumitru Radu Popescu, președintele Uniunii Scriitorilor. În continuare, în cadrul unui fructuos schimb de opinii privind modul în care literatura poate și trebuie să propage în rindul cititorilor nobilele idei de pace și progres, au vorbit Anghel Dumbrăveanu, Nicolae Dragoș,

Continuare în pag. a 3-a

TELEGRAMĂ

Mult stimate și iubite tovarășe NICOLAE CEAUȘESCU

Conștiinți de marile răspunderi ce ne revin în munca de edificare a omului nou, în acțiunea de traducere în viață a documentelor Congresului al XII-lea al Partidului, membrii Uniunii Scriitorilor din România privesc cu nețărmurită admirație și mîndrie noua soluție de pace și prietenie pe care ați purtat-o în vizitele în Republica Populară Chineză și Republica Populară Democrată Coreeană. Comuniștii, toți scriitorii din România, asemenea întregului popor, uniți în cuget, simțiri și acțiune, au urmărit cu viu interes, profundă satisfacție și mîndrie patriotică, vizita oficială de prietenie efectuată de dumneavoastră, stimate tovarășe Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, dînd o înaltă apreciere rezultatelor fructuoase înregistrate în adințirea continuă a relațiilor pe plan politic, economic, tehnico-stiințific, cultural și în alte domenii, modulul strălucit în care ați dat expresie gândurilor, năzuințelor și ideilor de pace, prietenie și colaborare pe care le nutrește poporul român față de toate popoarele lumii.

Ne exprimăm totodată profunda încredere că schimbul de păreri cu privire la situația politică internațională, la problemele mișcării comuniste și muncitorești, ce au pus în valoare noi căi și modalități comune de acțiune în spiritul destinderii, se va bucura de o largă audiență în rindul tuturor forțelor progresiste.

Mult stimate și iubite tovarășe Secretar General, noi, scriitorii din Republica Socialistă România, români, maghiari, germani și de alte naționalități, urmărim cu nețărmurită mîndrie acțiunile dumneavoastră pentru întemeierea unor noi relații pe planul nostru. Ne angajăm solemn ca, prin scrisul nostru, să ne aducem o contribuție și mai mare, urmînd indicațiile pe care dumneavoastră, cel mai iubit fiu al poporului nostru, ni le-ați dat, la făurirea noi orizonturi pe străvechii pămînt românesc, la acțiunile împotriva cursei înarmărilor, pentru instaurarea unei păci traicne în lume.

CONSILIUL UNIUNII SCRITORILOR
DIN REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

ÎN ÎNTÎMPINAREA CONGRESULUI CULTURII ȘI EDUCAȚIEI SOCIALISTE

Major și minor în judecata de valoare

Ce se spune și cum se

spune reprezintă, industrial, întrebările care structurează din perspectivă implicat axiologic orice demers critic-interpretativ. În afara acestei interogații fundamentale cu dublă deschidere — către „conținut” dar și către „formă” —, sintem cu toții de acord, nu este de conceput nici măcar cea mai „cazuală” tentativă a spiritului critic de formulare a judecății de valoare. Practic, se știe, cele două întrebări funcționează (sau ar trebui să funcționeze) într-o singură, dar multă vreme de cînd s-a convenit, (fără puțință de tăgadă, asupra faptului că din unghi intrinsec estetic privit, rezultatul actual de creație artistică funcționează ca atare intrucît face imposibil înțelegerea lui altfel decît fiind perceput exclusiv ca o structură monadică, refractară decînd la orice eventuală operație discriminatorie între „conținut” și „formă”). Dat fiind marelui loc comun potrivit căruia cele două elemente, ca existență de sine stătătoare, desemnează simple și necesare abstracțiuni puse în circulație de teoria literară clasică în viziunea așa-zis didactică, ține de bunul simț estetic elementar să admitem că în realitatea lor immanentă cele două „elemente” (a folosi vocabula „concept” în cazul lor ni se pare inadecvat) coexistă doar cu text literar sieși suficient. Ele se află, deci, în afara oricărei posibilități de a fi puse în aiscuțea treapta ontologiei artistice prin apel la binecunoscuta „metodă” a lui „pe de o parte” și „pe de alta parte”.

Să recunoaștem însă că, în schimb, la treapta analizei critice, oricît spirit de înțelegere și simț al nuanțelor etc., am manifesta, avatara didactică mai înainte numită urmărește ca o fatalitate. Vrînd, nevrînd, el este acela care face cu puțință explicitarea diagnosticului critic. Esențial este însă să se „simtă” realmente că referirea în chip mai mult sau mai puțin separat la cele două elemente, din unghi valorizator, stă sub semnul discriminării absolut aparente și că, în fond, nici o clipă nu este de conceput existența materială, în sine și pentru sine, a unui sau altuia dintre ele. Riscăm totuși afirmația că „omeneste (deci și esteticiste) vorbind, ceea ce s-ar putea numi marelui resort intim aliat la originea bunului simț estetic al criti-

cului reacționează înainte de toate datorită împrejurării că acesta din urmă se simte pur și simplu „alarmat” de ce se spune în scrierea de susse lecturii interpretative. El, criticul, nu poate (și nici nu trebuie să poată) evita o asemenea „campană”, chiar dacă iminentul impuls al lui cum se spune impune pe loc conștientizarea lecturii critice, definind-o ca sinteză indeructibilă a demersului lui gnosologic și a demersului creator.

Ne îngăduim reformularea pentru uzul curent a acestor adevăruri înscrise în categoria marilor locuri comune animați fiind doar de obsesivul gînd comun că nu indică abaterea de la „judecarea” de valoare, ci, dimpotrivă, definește însuși criteriul axiologic, în ordine filozofico-estetică, propriu acestuia. Cu alte cuvinte, departe de a îndreptăți declassarea a tot ceal de suspiciuni vizînd, pasă-mi-te, eludarea criteriului valoric, din contra, interogația directă a operii sub raportul universului ei tematic constituie condiția sine-qua-non a aezării judecării critice între adevărul ei parametric axiologic. A ne prevala în decursul formulării (explicite sau implicite) diagnosticului critic de caracterul, la urma urmel, de conținutul tematic al operii (bana) sau acut, revelator prin coerența sa faptică, ideatică și morală sau ambiguu, incert, incoșoș, datorită absenței unui asemenea atribut fundamental: în ultimă instanță, de ce să nu-i spunem astfel (cu conținut tematic major sau minor) este, în egală măsură, o chestiune de competență dar și de morală profesională. „In Alexandri — citim în articolul Poezi și critică de Titu Maiorescu — vibrează toată inima, toată miscarea compatrioților săi, cită s-a putut întrupa într-o formă poetică în starea relativă a poporului nostru de azi. Farmecul limbii române în poezia populară el ni l-a deschis; iubirea omenescă și dorul de patrie în limitele celor mai mulți dintre noi el le-a intrupat, frumusețea proprie a pămîntului nostru natal și a aerului nostru el

Nicolae Cioabanu

Continuare în pag. a 3-a

Umanism și ateism

O operă de amplexare a complexității, de anvergura și largă perspectivă, de importanță și semnificativitate ce se derivate mijlocii din Programul ideologic al partidului, din Codul principiilor și normelor muncii și vieții comunistilor, ale eticii și echității socialiste, implică, deloc tangențial, deloc pașager, formarea în lumina principiului umanismului revoluționar. Prin umanism înțelegînd omul ca măsură a tuturor lucrurilor, ca proiect și proces, omul ca sistem complex și inepuizabil de referință. În această perspectivă, educarea umanist-revoluționară și materialist-stiințifică dobîndește valențe noi, superioare. Valențele ce neagă în chip radical reprezentări simpliste și schematice, comode doar pentru inerția unei gândiri suficiente sieși, pe fructu comodată lucrului făcut pe jumătate. Pentru că, ce se întîmplă? Mai întâi înțelegem și azi, în diverse texte și marșale, un termen care

Șerban Cionof

Continuare în pag. a 6-a

SPRĂTORIA MUNCII ÎN TARA MUNCII

PRIMĂVARA OAMENILOR

La marginea Bucureștilor, noaptea se etrage din oraș — ca o coadă paralelă de vulpe din curtea bunului gospodar — către câmpurile de seară — griu (ce în piept înaintărilor blocurilor cu tivul lor de drum de țară pe care, în inchiupire, se arată zdroncând o cărăușă). Dimineața se revarsă apoi spre ochii caselor suprașuse înviorând leandru, pătrunjelul, mușcatele — scoase cu mare greutate din iarnă. Ochiul clipse din ce în ce mai des, dând semn de mișcare ce în curind va porni, pe scări, pe alai, pe laterale, ruci-riuri de oameni spre artera principală pe unde circula autobuze, tramvaie, trolee. Așa se trezește în fiecare dimineață. Orașul: de la marginea către centru. Fie marginea numită cartierul Titan, fie marginea numită Colentina, fie marginea numită Militari ori Drumul Taberei, în fiecare dimineață orașul se trezește cu gândul la treburile cotidiene care, firesc, înseamnă meseria fiecărui cetățean al său. La Republica 23 August, I.M.G.B., Dopul Colentina, Fabrica de confecții, Tricodava în primele ore ale dimineții orașul respiră, cu intensitate, oțonul tare al unei atmosfere de liniște și pace. Pleacă de-acasă, de ani de zile în accesul întreprinderii, tatăl și fiul (după buna tradiție expusă de nea Titu Măciucă din Andronache „Mă, băiete, să știi de la mine că pe-un copil trebuie să-l ai în preajma ta o viață”), soțul și soția (separați de o intrare, de un etaj, de-un mijloc de transport), vecinii (împreună s-au angajat, împreună au făcut liceul seral, împreună și-au dat bani pentru apartament, altele doar în fiecare săptămână joia dimineață se coartă cu „U” Craiova a cîștigat și că Tirgoviste a aranjat cu Argeșul un punct), pleacă de-acasă din acele cartiere muncitorești (mai mari decât al doilea oraș al țării) sute de mii de oameni ai muncii marcind însemnul — nu cu totul crezut de nebucredentii — anul elvetian, îndreptățiți ca pe-un șantier de mare răsunet, eroică și plină de abnegație ca la orice alt punct al țării. La prima oră a dimineții, Orașul zădărește, își revărsa pe principalele artere de circulație fluviile de energie, încălzindu-și bateriile de la un soare strălucitor: constința muncitorească. Clipse de liniște pe străzi (de pe străzile cartierelor muncitorești) înseamnă clipe de intensă participare: se elaborează o tehnologie, se expediază niște masini-unelte, se proiectează un nou cartier, se sistematizează o zonă, se testează sau se omologhează noi și noi intrări pentru omenii muncii de aici și de oriunde din patrie. Totul în liniștea și calmul unei Capitale a țării (clădită din muncă, sacrificiu și iubire). București își iau în stăpînire metroul, să zicem, ca pe-un fapt obiectiv de recuperare sau de rãcordare a veniturilor care instituie ca necesitate acest mijloc de transport). Bucureștii deschiși, într-un peisaj arhitectonic de mare splendoare, intersecția Colentina, Mihai Bravu, Calea Moșilor ca pe-un fapt obiectiv. Căci București, cum s-ar spune, nu dau sfaturi, ci arată că așa trebuie să fie.

Mihai Simion are un ceas frumos Electronic. După ce așază pe unul din locușorii poarte afa ora exactă și, apoi, ziua și luna în care se află. Noaptea, ceasul își luminează — la comandă — cadranul pentru ca stăpînul său să poată vedea, pe întineric, cifrele. Mihai e mîndru de ceas, dar, de folosit îl folosește rareori. Se trezește, din obișnuință, odată cu zorii, nu uită niciodată în ce lună e anul și ce găsește, și, în privința zilei, o mai întreabă, cînd și cînd, pe nevastă-sa, în timp ce-și mîncîncea omleta de dimineață — ia zi, în ce-și sîntem? — și, așa, nu mai consumă nici bateriile ceasului. Acum, în PLINA ZI, n-are chiar deloc nevoie de ceas. Ce-și putea să afle de la el? Că e aproape ora prînzului? Sîntă. Că aprilie e pe sfîrșite? Sîntă și asta. Ba, încă știe cu mare

precizie. Are semnele lui, care nu-l pot înșela vreodată.

Întoarce tractorul și pornește spre sediu. Are ceva drum de făcut, așa că-și aprinde o țigară și, în vreme ce evită, pe cit se poate, șleaurile drumului, caută să-și amintească primele zile petrecute aici, la Brîncoveni, ca inginer, imediat după absolvirea facultății. Nu e greu. L-a întâmpinat președintele, își strîns mîna — chiar mai tare decît s-ar fi cuvenit, apreciază el acum, dar a fost semn de bucurie sinceră, s-a văzut și după aceea — și l-a zis bine și venit, mă, făcându-l, avem nevoie de de-alde voi, cu carte și drag de pămînt, că eu cred că d-asta ai și venit, de drag de pămînt, nu de gînd că o să faci avere, că atunci te făceau barman sau fotograf pe la nunți.

Sediu se vede acum. Parcă i s-a făcut și nițel foame, dar nu chiar așa; peste fire, mai poate răbda, s-a învățat să rabde cînd e nevoie, s-a învățat cu încă multe altele... Cînd a fost bobnar pe-a Goșu Boieru (da, nu dă muncă s-a îmbolnăvit, nu, de asta ține, da' l-a cam luat ficatul la întrebări din motive încă neprecizate) a trecut pe tractor, s-a apucat să pregătească terenul și a făcut peste 15 hectare pe zi. Ceea ce nu e prea ușor nici pentru un tractorist cu experiență și cu semănatul și-a găsit de treabă, de la mazăre și pînă la porumb nu i-au stat sațele de atita suit pe tractor.

A ajuns, a descălecat de pe tractor și a intrat, cu pași mari și apăsați, pașii învățați cu pămîntul cîmpului, în sediu. Aici se pornise o ședință de care nu fusese anunțat. A început vorba rapede și a tinut vorba mai mult, oamenii erau îngrijorați de starea unor etelaje, s-au dat telefoane pe la seama. Ii s-a spus că nu-i problemă, se rezolvă — întocmai și la timp, ca-n armată —, apoi s-au mai gîndit la soarta grădinilor, au apreciat, din ce știau, recolta și timpul s-a dus. După ce s-a terminat ședința — fără angajamente și mari promisiuni, o ședință în care toți și-au lîmpezit ceea ce le era încă neclar — Mihai a pornit spre casă. Probabil că nevastă-sa s-a întors de la seră, dacă n-o fi avut cine știe ce probleme deosebite pe acolo. Mai era puțin pînă să se întinerească și să aprina lumina de la ceas și a apăsat pe buton. Lete-te, sapte împărțit la cinci, zeci! Acu începe tejurănu-lu... După care și-a amintit că-i e și foame. Și chiar un pic de somn...

SEARA vine acum, cînd se apropie luna mai, vorba unui prieten, numai din cînd în cînd. Și-atunci, bine că vine, pentru că mai e nevoie și de seră. Mai are și ochiul nevoie să simtă mișcările pieoapei, mai are și mîntea o seamă de lucruri să-și spună în singurătate și liniște. Dospere serile orașelor de provincie nu se poate spune decît cu multă melancolie. Străzile de aici își alungă mai repede trecătorii decît străzile Bucureștilor, amplasate pe spațiu mai larg de desfășurare, neobturate de clădiri care să stîdeie înălțarea privirii, iar cișciile sînt mai mulți și mai albi printre bucuriile ce-și adună locatarii pe băncuțe, dăcînd amintirea spre străzile pe care, în fața fiecărui gard puterit alții oameni trăisău din alene în așteptarea serilor meru, intratele sau amînate, a mercurilor văzute tîrziu, cu ajutorul antenelor improvizate.

Ei bine, la orele acestea, dacă te-a bruiit plictușul sau dacă ai știrea de ce-ți poate oferi oricînd, e numai bine să mergi pe la clubul tineretului. Aici seara nu există în accepția ei de odihnă scaldată pe la malurile cele de foarte aproape de reverii inofensive. Aici, cișciua oamenilor trudește, chiar dacă nu dau neapărat această impresie. Și n-o dau pentru că nu trebuie și nu e bine s-o dea. Cel ce vin aici au în gînd să se simtă bine și nu să înregistreză celebritățile directorului Pleș sau ale metodelor Cheștan și Tibi — oameni care parcă ar

Spinu Chintilă: „Construcții”

ciștiga în fiecare zi cîte o colecție de zimbete la loz în plic și ar dori s-o ofere, tuturor celor care-i văd...

Tinerii din Mediaș nu pot să treacă seara pe centru fără să nu dea o rată pe la club. Dar nu dintr-o oarecare obișnuință — tot n-am ce face, la să-l mai încure vreau ceas pe bîta de-acolo —, ci din pur și viu interes. Și dacă ar trebui să-l criticăm pe cei ce se îngrijesc de bunul mers al clubului am spune că nu-si prea respectă programul de activități alcătuit cu destulă vreme înainte. Am fi, însă, nedrepti, și asta ne-ar aduce reproșurile nedorite ale tinerilor din Mediaș. Așa încît și preferabil — și pentru noi și pentru ei — să spunem adevărul: aici nu se improvizează nimic (în sensul de-a se face ceva la voia întâmplării), dar fiecare zi e altfel decît precedenta și fiecare zi (de fapt, fiecare seară) vine să aducă tinerilor ceea ce ei și-au dorit cu o seară înainte. Ei, dar, nu de laude au nevoie oamenii clubului tineretului din Mediaș! Au primit destule și desigur au să mai primească... Am putea fi bînuiri că ne-am lăsat influența de cei de acolo dacă mărturisim că în ultimii doi-trei ani am petrecut în clubul din Mediaș cîteva săptămîni? Fie! Chiar dacă pentru a face asta ne-am părăsit camerele comode de hotel sau ne-am abandonat proiecte și manuscrite cărate de la București spre a-i sfîntă naivitatea! — terminate acolo? Fie! Fie să fim chiar acuzati de ingustime a privirii, dar tot vom spune că nu dorim alții mîntori pentru exactitatea celor mai mult simțite decît spuse decît pe tinerii medicieni. Și acum un secret: aceste rînduri au fost scrise chiar acolo, după ce clubul se închisese. Final desigur...

Cînd lumea se retrage către case — după plimbarea de seară, în mîros de zămbile verde cur și fum, pe ici pe colo, de frunze aere, după conversația din grădina publică ori de pe terasa ce, în fine, și-a scos mesele și a oușă pînă și servetele — ca totul să arate a bucurie c-a venit primăvara, cînd vrea să mai afle ce se mai întîmplă în campania de semănat, în Insulele

Malvine și cum va fi vremea a doua zi, cînd se fac conturi și deconturi, cînd energia electrică trece mai mult (și poate numai aparent) la consumul casnic, asadar, cînd totul la proporțiile unei fericiți conjugale, Combinatul nici nu sesizează faptul. Ziua pentru ei începe și sfîrșește în pregătirea producției și finalizarea producției, indiferent că unul din puncte are ca reper, după meschulul ceas, orele somnului și viscerului dulci și nevinovate. Ziua, pentru el, Combinatul cu foc continuu, are exact douăzecișisapteză ore de neodihnă, și cum nu poate fi singur pe lume el de neodihnă createază tablourile de distribuire a energiei electrice, transportului care asigură materia primă, și care preia produsul finit, oamenilor care știu ce înseamnă, după vorba alintătoare, „mastodontul”. Într-un miez de noapte, excitații de farmecul științelor, de flăcări albe de magneziu și entuziasmați că în acel moment (noi, printre cei foarte mulți care execută somnul, facem atunci altceva mai util și mai frumos decît ei, trîind cu ochii mari un alt vis) e miezul nopții și noi nu dormim, noi simțim repoterii (24 din 24), am fost aduși cu piciorarele pe pămînt (pe pămîntul acela de span, coce și alte „ingrediente”) cu o vorbă domoală „d'apoi mereză la culcare că pînă la sãrjă mai e”. Apoi, un doct în meserie avea să ne protejeze spunîndu-ne că nu pentru cine știe ce secrete trebuie să primim aprobări pentru schimbul de noapte ei din umanitate, om fi obosiți de peste zi și acîl trebe mînte limpede ca dimineața în zori după ce-ai bătut o cană de lapte”. Alții și nimic mai mult. Cine-i cu munca, știe că rosturile ei sînt de dimineață pînă seara și, într-o reciprocă simțagmei perfect adevărate, de seara pînă dimineața.

Astfel se întîmplă o zi — una din obișnuitele 365 ale muncii și iubirii pentru Tară — de primăvară, privită ca pe cel mai frumos buchet de flori de cîmp ce urmează a ponosi în mina parfumată și bătoată a lui Mai.

Dan Mucenic
Constantin Stan

Rănille pămîntului

pămîntul poartă multe răni
din pedeapsa singelui nevinovat
dar eu cu o singură lacrimă
cu un singur sãrut
pot vindeca orice rană

cînd zãbovesc pe urmele mele
îmi adun cîntecul subțiat
prin otavo acoperit de somn
pe unde simburii știu să crească
pentru lumina de-aposi

viu nu rămîne
decît izvorul însușegat
pe sub adierea albastră
numai eu cel ce mă supun mie
cu un singur sãrut îmmrezmat
pot tãmadui orice rană

Ion Sofia Manolescu

Grădinile muncii

Roua se hrãnește cu cîntecul nostru
grădinile visează flori ce nu se vestejesc
niciodată
mina cu pămîntul se-nțelege
aici pe unde ideea nu mai trece însingurată

viata numai cu viață poate fi împodobită
sudaorea știe că nu poate trăi fără noi
pinea la rang de omenie se ridică
și ierburile sună o cîntec sub ploa

adevãrul are formă de inimă
mugurii se aprind deodată-n copaci
și susurã lumino în lanuri de seară
frumusețea nu-ți dă dreptul să taci

Rodian Drãgoi

Primăvara...

primăvara o incolțit în țãrani
cu într-o palmă veche de egor
fãrãmi sînt statuia veșniciei lor
zidind istoria prin ani

cîmpia romãnă îi strigã pe nume
adeșori ei arã în lumină
cãrțile istoriei în paginã îi adunã
și sudaorea lor bîntuie prin lume

dac foșnetul ierbil în priviri
veacurile toate le duc în spinare
lacrima țãrãnii îi arde și îi doare
lovind dimineața de brumele subțiri

eternizînd tãcut pe prispã lumii
sotul romãnesc pare o cetate
cînd griul abasit o incolțit în țãrani
cu ochiul inocent pîlîind departe.

Petre Ivancu

Cîntec de lumină

Stejar carpatin,
În miezul timpului —
Vrednic sol de bine
Al acestui harnic popor —
Partid de lumină,
Slavă-ți restim!

Tu — braț viteaz
Pe umeri de eroi,
Tu — gînd curat
Ca apele de munte,
Tu — minte clară
Zorii despiciind
Spre era comunistă
A dreptății —
Vultur de pace
Străjuind cã-n lume
Sã nu mai curgă
Sînge pe nedrept,
Partid simbol
Al unui demn popor
Ce n-a știut
Fîn vreme
Fruntea să-ți oplece.

Ion C. Ștefan

Armindenii

deschideți ochii
sã vedeți cum sunã toate-nțîmplãriile
sub zodia noii prefaceri o timpului
vouã vã cînt aceste lucruri
în care se-ascunde o sevã de jar
și roua luminii în ziua de azi
iãtã-n grãdinã cresc orele verzi
cîi pasc stelele cerului
și-n cîmpia imensã
vor sã înflorască cîreșii;
veniți sã vedeți miresma
chiar dacã ninge pãdurea,
veniți
vouã vã cînt despre noua comorã
ce se ascunde acum în vis
veniți sã cîntãm
clipa aceasta
ce-o trãm cãtre mine:
înflorască cîreșii!

Gheorghe Daragiu

Poem muncitoresc

În haine noi, de sãrbãtoare și de muncã
Întîmpinãm plener seninul zilei de-nții Mai
Cu roua de sudore sculptãm în stîncã
Columbele luminoi pe-acești picior de plai.

Aici, în țãra demnã, liberã, o muncii
De cînd ne știm, îngemãmãți cu gîo
Și luminoși de griu ne creștem pruncii
Cã pinea sã dosepască rotund în Romãnia.

Și-n frunte-i primul muncitor al țãrii
Am cãtorã această patrie ca o grãdinã
Prin care trecem azi ca-vingãtorii
Spre zãra comunismului, seninã.

Dumitru Buțoi

Colocviul și Festivalul național de poezie „SCRITORII ȘI PACEA”

Urmare din pag. 1

Ioan Alexandru, Demokos Geza, Nicolae Pripiceanu, Paul Anghel, Nikolaus Berwanger, Emil Poenaru, Florin Bănescu, George Băliști, Cornel Ungureanu, Mircea în sala Teatrului Național s-a desfășurat Festivalul național de poezie „Scritorii și pacea”. Cu acest prilej, participanții la manifestările de la Timișoara au citit din creațiile lor dedicate triumfului păcii pe pămînt, iar soliștii ai Operii Române și ai Filarmonei „Banatul” au prezentat un program artistic.

Miercuri, 28 aprilie, au continuat manifestările din cadrul Colocviului și Festivalului național de poezie „Scritorii și pacea”. În aceeași zi a fost făcută o vizită de documentare la întreprinderea de aparate electrice de măsură din Timișoara. Scritorii s-au întîlnit apoi cu cadre didactice, studenți și elevi de la Facultatea de filologie și liceele „C. D. Loga”, pedagogic, de filologie-istorie, „Nikolaus Lenau” (cu limba de predare germană), matematică-fizică nr. 2 (cu limba de predare maghiară), agroindustrial. De asemenea, au vizitat expoziția „Realizări ale economiei județului Timiș”.

În sala de conferințe a hotelului „Continental” au continuat dezbaterile din cadrul Colocviului național „Scritorii și pacea”. În cuvîntul lor, Mircea Tomuș, Mihai Ungheanu, Ion Hobana, Ion Arleanu, Ion Drăganu, Nicolae Barbu, Haidu Gyözö, Cornel Ungureanu, Mircea Iorgulescu, Marcel Pop Corniș, Platon Pãrãuș, Dan Tãrãlă, Adrian Pãnescu, Mihai Sin, Voislava Stolanovic, Paul Miclăuș, Traian Iancu, Toma George Malorescu au exprimat deplina adevărate a structura inițiativă de pace a secretariatului general al partidului, președintele Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, hotărîrea de a pune întreaga forță a talentului, puterea cuvîntului scris în slujba cauzei păcii, a vieții pe Pămînt.

În încheierea dezbaterilor au luat cuvîntul Constantin Potingă, secretar al Comitetului Județean Timiș al P.C.R., și Dumitru Radu Popescu, președintele Uniunii Scritorilor din Republica Socialistă România.

Într-o atmosferă de puternică vibrație și angajare patriotică, participanții la Colocviul național „Scritorii și pacea” au adoptat textul unei telegrame adresate C.C. al P.C.R., tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU, în care se spune: „Participanții la Colocviu și Festivalul național de poezie „Scritorii și pacea”, organizate la Timișoara, vã aduc profundã mulțumiri. Vã exprimãm recunoștința pentru activitatea neobosită și clarviziune pe care o desfășurați în slujba cauzei noastre. Noi știm cã înca din fragedã tinerețã ai militat fără preget împotriva spectrului amenințãtor al rãzboiului. Apetii pentru dezãrmare și pace al Frontului Democratice și Socialiste din Romãnia, sîntãzã a concepției Dumneavoastrã de un înalt umanism privind relațiile dintre state, reflectã marea rãspundere față de prezentul și viitorul lumii în care trãm. Marile manifestãții pentru pace din Romãnia așezã pe o treaptã fără precedent voința de liniște creatoare a întregului nostru popor. Mulțumim-vã pentru îndemnu-

urile Dumneavoastrã, vã asigurãm și cu acest prilej cã scritorii din țãra noastrã, romãni, maghiari, germani, sîrbi și de alte naționalități, vor urma neabătut politica partidului, conștienți de însemnãtatea sarcinilor ce le revin în apãrarea valorilor umaniste ale poporului nostru și ale întregii omeniri, valori fãrã de care nu se poate întemeia un climat al păcii.

Ne nãndrim cu acțiunile Dumneavoastrã neobosite și admirația noastrã față de eroismul cu care împliniți nobila misiune de purtãtori de cuvînt al voinței necălitite a poporului nostru ne îndeamnã și pe noi sã acționãm în sensul întãririi solidarității cu toți aceia care stãruie cu devotament idealurile umaniste de pace ale Romãniei socialiste. Afirmînd rolul literaturii în opera de formare și dezvoltare a conștiinței omului nou, vom dãru și în continuare cãtitorilor opere în care, reflectînd efortul de edificare a lumii noastre, vom așeza la temelie lor nobilele principii ale umanismului revoluționar. Scritorii, toți oamenii de culturã și artã, într-un gînd și o faptã cu întregul nostru popor, sînt hotãrîți sã rãspundã astfel chemãrilor Dumneavoastrã, imperativelor epocii, în spiritul celor mai nobile tradiții ale poporului nostru. Exprimîndu-ne încă o datã dragostea, devotamentul și recunoștința față de Partidul Comunist Român, față de Dumneavoastrã, mult iubite și stimabile tovarãși Nicolae Ceaușescu, ne reinnoim angajamentul de a crea opere care sã poarte în ce au ele mai reprezentativ mesajul de pace al poporului nostru și vã asigurãm cã nu vom preocupã nici un efort pentru a acționa în spiritul prieteniei și al înțelegerii între popoare, pentru edificarea unei lumi a păcii pe întregul Pãmînt!”

Joi, 29 aprilie 1982, în programul manifestãrilor a figurat o vizitã de documentare în comuna Lovrin. În aceeași zi, a fost programatã o seară literarã prilejuitã de încheierea „Lunii cãrții în întreprinderi și instituții”, manifestare ce a avut loc în sala clubului C.F.R. din Timișoara.

Gela Mermereza: „Construcții”

Mihai Rusu: „Solia păcii”

Liniștea unei mari victorii

Urmare din pag. 1

și pe betoniere, în cursule de convențe, sãrînd dintr-o mașină în alta, prezent peste tot, încordat și atent, gesticulînd cu mișcări măsurate și cu aceeași siguranță de sine care îl delata; așa că ne-am făcut doar cu mîna, ne-am spus bună ziua, în trecere, ne-am zîmbit, promițîndu-ne cã odată tot vom gîsi noi, prilejul, sã stãm și sã discutãm. Și prilejul venise: un nou reportaj la barajele de pe Lotru, un reportaj care urma să fie difuzat pe 2 Mai, ziua muncii dar și a tineretului muncitor, un reportaj cãruia el urma să-i fie grol și eu urma să-l gãsesc ca atunci, în vacarmul, în forțata, în colestioarea mișcare și frãmîntare a șantierului, un secretar U.T.C. ca în reportajele ideale, aflat în clootul muncii, unde este mai greu. Mă și vedeam cãntîndu-l cu rãsfãrãtã țãitã, ghicindu-l statura înaltã pe parapetii amatori ai barajelor. Dar secretarul comitetului U.T.C. de la Lotru se afla de data aceasta la sediu, pe scaun, în fața unui birou.

— Cum așă? M-am mirat.
A zîmbit ofiții, s-a ridicat de pe scaun, m-a luat de braț și m-a dus în fata ferestrei:
— N-ati văzut? m-a întrebat.
— Ce sã văd?
— Liniștea, a spus el, și glasul i s-a frînt de-odată. Liniștea. Marile lucruri de pe Lotru s-au încheiat.
A cãzut peste mine ca o lespede; durã, grea, nesfîrșitã, cum de nu observasem, pustiise pãmîntul în jurul meu!
— Și zierele? am strigat. Nu trebuiau sã comunice cu tãturi de-o șchioapã?
— S-a scris, s-a tot scris, dar în marile bãtãni nu bucurãm totdeauna de prima izbîndã — victoriile sînt insotite de liniște.
Liniștea marilor victorii pe Lotru! Nu era subiectul pe care îl cãutãsem dar realitatea aceasta mã copleșea. O magnificã izbîndã a muncii se încheiase și eroii ei, constructorii ei, nu ceruserã nici artificii, nici aplauze, nici urale, judecînd în nemãsurã lor modestie cã își făcuserã, ca soldații, datoria față de patrie.
M-am scotocit norocoșã, la începutul acesta de mai al pãcii în țãrã, și-al muncii, cã tocmai în clipele acestea am fost sus, pe Lotru, alãturi de ei.

Judecata de valoare

Urmare din pag. 1

a deschis-o [...] cînd societatea mai cultã a putut avea un teatru în Iași și București, el a rãspuns la aceastã dorință, scriindu-i comedii și drame, cînd a fost chemat poporul sã-și jertfească viața în rãzboiul din urmã, el singur a înălțat ostagiile noastre cu rãza poeziei.

A lui Iurii multicordã a rãsunat la orice adiere ce s-a putut deștepta din mișcarea poporului nostru în mijlocia lui.
În ce stã valoarea unicã a lui Alexandri? În această totalitate a acțiunii sale literare.
Tinînd seama de „epica” faptelor, ne dãm seama cã, în chip cu totul surprinzãtor, alit de transantele argumente „tematiste” invocate de marile critice în 1888, dînculo de disputa conjuncturalã în care articolul Poezi și critice se înscrie, nu fac altceva decît sã explicitizeze cunoscutã judecã de valoare formulatã în studiul Direcția nouã... cu nu mai puțin de patruzecizeci ani în urmã, adicã în 1972, unde, cum prea bine se știe, Alexandri este scotit frunțașul noii renașteri a poeziei romãnești (textual: „În fruntea noii mișcãri e drept sã punem pe Vasile Alexandri”).

Cine vrea cu tot dinadinsul sã extragã „rãdãcina pãtrãtã” a complexei judecãii critice maioreșiene în temelii cãruia este demonstratã valoarea operei lui Alexandri nu poate sã nu observe cã ne aflãm în prezența unei autocurpînzãtoare judecãii estetice rezultãtã din pregnanța sublimare a paradigmatelor tematice (prin urmare, a lui ce se spune). Acestea, în totalitatea lor, fac dovada incontestabilã a unei opere emnamente majore, care nu își refuzã, din contra, aspirã, instinctiv și ca program estetic, sã rãspundã cu maximum de promptitudine și — da, chiar așa! — eficiența marilor comandamente ale existenței în și prin timpul istoric a poporului nostru.

Cu greu, dacã nu de-a dreptul imposibil este a susține cã marea lecturã maioreșianã în materie de judecãtã valorizãtoare intrinsec esteticã este însușitã în adevãrãtul ei înțeles de cãtre critica literarã actualã, cel puțin de o bunã parte a ei. Eventualele sondãje în cãmpul ei de manifestare curentã, sîntem convinși, ar evidenta nu puține cazuri de eludare (de liberatã sau nu, a ireductibilitãii antinomii dintre major și minor, în plan tematico-problematic. Este eludatã, deci, însãși cheia de boltã a judecãții de valoare autentic esteticã.

Riul miinilor mele în patrie se varsă

De-o parte și de alta a setei izvoare însăși
pină departe;
urzeala soarelui nu se rupe la purtat.
Cintecul mă cerne pe drumurile fierbinți de
care am parte,
firul de mătase toată albina a destrămat.

Griul vrea în brațe dar îl las pe jos,
pe lângă prăpastia singelui și drumul și
calcă fără frică.
Numele patriei de pe buzele mele nu pot
să-l desces,
peste haină mai e loc să port și-o aripă.

Laptele iese în fața ierburii, mă salută;
lumina cu mine se sfătuieste.
Inima deasupra cintecului stă ca o plută,
neabătută de a numărul casei tale se
lubește.

Riul miinilor mele în patrie se varsă,
cit e azi de învolburat!
Apa pe întrebarea celui însetat e toarsă,
la geamul fiecărei ființe cite-un izvor
s-apucă de cintol.

Noroc

Ojel neimpătat, ieșit din codrii acestor miini,
sperind cu urmele lui mari cind le vezi
în întia oară,
rupind satele în două ca pe piini,
scos de unde-a stat pină acum cu fumul
salopetelor aloră

Indulcești haina pe care-o port,
cu urma ta se îmbrădoțește izvoada pe sub
bărbie.
Varul pe peretele casei mișcă, nu-i mort,
la căldura ta penița nopții e moi în sudoare
și scrie.

Laptele poate sta o iarnă îngropat,
capii îi știu locul și-l prindesc, așteptind
doar capul să scoată
cud imi simt pieptul cu porțile-n lături lăsat
cind oțelul se răsucesce cu fața spre mine
deodată.

Pământu-i fierbinte, gata-gata să dea-n foc,
parja-i noaptea pe unghia vremii și-duce noroc.

Ion Trif Pleșa

Desene de Liliana Măculescu

Amintindu-ți că ești

N-ai făcut din resemnare un zid.
Ai săpat finții în tăcere
și-ai umbrit pătruns de răbdare.
Ca o piatră pe buza prăpastiei ai fost.
Și n-ai dat de lumină decît rîndindu-te
Te-a gîndit tot timpul singurătatea celor
mulți,
Te-a iubit vadul uscat al marilor întrebări
fără răspuns.

Apele mute și oarbe pe obrazul tău
Niciodată — atîta de curate — cum îți era
năzuința n-au fost.

Din plinul tremurător și-odinc al vieții
Doar cite-un deget îți arăta moșdăria
îndărătnică

Amintindu-ți că ești.

Și n-ai rivnit la rezervațiile imaginare
Ci doar necesarul unei realități îți-a fost
fericirea.

Înaripind cimpia

Ascultă-i cum deșteaptă pămîntul
Cum îl duc pe umeri
Să rotunjească secolii de lumină
Ascultă-i cum deșteaptă dimineata
Din singele lor aprins
Cum brăzdează-n vis iubirea unei ierni

Ascultă-i cum pornesc
Luciferi înaripind cimpia
Cum se cîșecă prin firtele de flacără vie
Cum sunt ei înșiși milenii în clipa țării
Ascultă-i cum sunt ai certitudinii unice
Țării

Din țărani etemității noastre.

Ion Vergu Dumitrescu

În cabina de comandă se făcuse cald,
o căldură aproape insuportabilă, în-
cît a fost nevoie să-mi dau jos bluza
de salopetă și să rămîn numai în
maleu. Parsivă al dracului, zăpușeala mă în-
demna la somn.

Privesc la ceas pentru prima oară în noap-
tea aceasta. E șapte fără cinci minute. Gata,
zic, noaptea s-a dus, a zburat pe nesimțite ca
o pasăre. Hm, imi vine să zîmbesc. Ce noapte
ciudată și superbă... Multă vreme n-o să-mi
dispară de pe ecranul cinematrilor. A fost fru-
moasă, straniu de frumoasă. Cred că oastea
mai minunată noapte din viața mea. Într-un
fel grea, al năbii de grea, lungă și apăsătoare
plină de tensiune, dar altfel, ușoară și scur-
tă ca un vis. O simt ca pe-o băutură tare, răs-
colindu-mi singele.

Sirena combinatului sună de șapte. Cel din
schimbul de noapte se îndreptă cu toții spre
vestiare unde îl așteaptă dușurile care să le
bucuiască pielea, să le împrospăteze forțele,
senzatiile de viață. Cind sînt aproape de prima
treaptă a scării care duc spre vestiare, mă
sfredeleste un gînd. Să nu mă rămîn aici sus,
la „Postul principal”. Și mă întorc la cabină.

Porfota oamenilor, a mașinilor rămîne un-
deva în urmă, departe ca un vuviet de ape. A-
fară, în spațiul dimineții nu s-a luminat încă
de ziua. Ce s-a întimplat acolo? În septembrie,
diminețile se albeșc de vreme, astfel că nu pot
prinde de ce acum e tot altfel. Dar șar
fi fost sirena care să anunțe sfîrșitul schimbui-
ului, pur și simplu așa fi uitat că noaptea se sfîr-
șise și că venise timpul să plec acasă. De vină
a fost fără îndoială și avalanșa de evenimente
care au tăbărit asupra mea, apoi zorii ăștia
tulburi care nu se arătasera ca-n alte zile, lăp-
toși ca o zărmă de buze de lipiduse de geam-
urile halei. Dincolo de ziduri domnea încă
întunericul, ceea ce mă făcea să cred că tim-
pul se schimbase brusc, o dase înspre toamnă.

Prin geamul cabinetului, nu distingeam aproape
nimic din lumea afară. Băzbețeau vîg, în-
lătrate parca prin plisă, zgomotele ploii. Ploaia
mărunț insistent. Imi închipui streașinile ca-
re picurind bacovian. Halal vreme, imi zic cu
gîndul la ziua mea. Stau clipe în șir de vorbă
cu duhul dimineții ăștea mohorite, cu ploaia,
cu trîntit și insidios ca seamă c-o migrenă.
Nu-mi dau seama cît am zăbovit acolo, cît tim-
pula rezemată de sticla rece, aburită de picu-
rurile ploii, monologînd pe tema toamnei și-a ploilor,
și-a altor lucruri ce mă frămîntă de-o vreme
încoace. Poate un ceas, poate două... Gîndul
îmi zboară la Emilia. Mă dor oare petrecute
fără ea, tot ceea ce-o însoțea de mine și
mă cuprindea cu o căldură înăuntru, că din vreme
sau poate a el, dar mai mult a mea, nu e-am
privit îndeaproape atunci cînd am fost împreună
și toată lumea a fost a noastră, nu e-am cu-
noscut cum trebuie și nu e-am spus tot ceea
ce ne puteam spune în acel moment. Sînt
sărutările pe care ar fi trebuit să ni le dăm
tot și tot ceea ce ar fi putut să se petreacă în-
tre noi, frumos, tandru și minunat.

... Uitasem cărevașezică de mine acolo, par-
că bătu în cuie, iar afară se luminase bîșior
de ziua. Se distinsese totuși un fel de clar prin
geamul șinos al cabinetului, crenelurile castelului,
clopotele bisericilor, acoperișurile clădi-
rilor, coșurile de fum de la gurdone, si-
luetele halelor aglomeratorului, turnurile sta-
ției de răcire, iar departe, pe fundu-
lul cenusiu-rosietic al dimineții de secol
brie, se conturau liniile și zărmțele de blocuri
de la marginea de sus a orașului, plămîni-
rile de ceață și fum ale toamnei. Spre zărmțit
meu, continua să cearnă cu aceeași insistență.
Ploaia cădea în surtite oblice pe acoperișuri,
peste coroanele copacilor zărmțit pe asfalt,
în oglindile prietene și strălucitoare ale
zicului ei monoton, somnoroasă. Păraiele își
lesiseră din marea lor îngustă, șuvoaie tulburi
și croiseră drum pe trouare, pierzîndu-se prin-
tre picioarele trecătorilor. Păreau niște serpi
docili, lenesi ce se lăsu sărîrivi cu voluptate
de picioarele oamenilor. Aveam senzația că
cepe pe străzi, prin parcuri, grădini, pe de-
clarile învecinate, în așteptul de piatră al orașu-
lui se instalase definitiv toamna și că mirosea
a ruginii și-a vested. Vîntul clatină frunzele
pomilor, vînd și se smulgea, iar cele mai ane-
mice nu rezistă și se împănă deșul de reoșe
cu soarta, agonizînd o clipă în aer, într-un
dans al speranței, într-o lăuză că poate totuși...
Răzletele lui fac să-mi îngăură bălăbelele a-
coperișurilor, burtașele și scoarțele caselor, pa-
șii trecătorilor pe caldarîmuri. Picioarele lor
sînt avide de mișcare, seopăle ca niște curi
rîmînde zărmă asfalturilor. Au lăsat focul
cuptoarelor și-au pornit să cucerească orașul,
mai bine zis, să redescopere străzile, magazi-
nele, tot ceea ce lășaseră cu numai o noapte
în urmă. Unii se grăbesc, alieargă de colo-co-
lo. — Ce faci aici tineri? N-ai casă? au în-
spatele meu vocea lui Lisandru, cel care imi
lunse locul la „Postul principal”.

— Ce să-i spun? Pentru ce am întîrziat?
— Mă enervează ploaia asta, dau vina pe
vremea de-afară. Aștept să se oprească sau să
se mai domolească măcar. Am de făcut o
druete de cumpărături și mi-e teamă c-o să
mă facă ciuculete, tocmai azi cînd imi an-
versez ziua de naștere.

— Ia-ți inima-n dinți și pleacă, că ploaia
asta nu s-o opri curînd, mă îndemnă el. Asta-i
ploaie mocnăscă și tine mult...
— Bine, m-oi duce, zic și plec. Cînd trec pe
lîngă el, trag cu coada ochiului. Zîmbește vag,
M-o fi crezînd vreun naiv, vreun copil. Treaba
lui. În definitiv ce-mi pasă mie ce crede el
despre mine. Cobor. Am impresia că scările
astea vin de undeva din vîzduh, dintr-o altă
lume. Sînt amețit, din pricina oboselii și-a ne-
somnului care mi-au turnat parca plumb în
picioare. La capătul scării dau cu ochii de
nea Timoea, seful secției. Vine și mă cuprinde
patern de două umeri. Zice:
— Bravo, Arme! —
— Mă uit la el contrariat.
— Pentru ce-mi sunet asta?
— Simt cum globii ochilor mi se măresc sub
pleoane, gata să se soargă.
— Nu înțeleg, îl spun.
— Ei lasă, nu fi așa de modest. N-ai fost tu
acela care...
— Care ce, tov. Timoea?
— Care ai doborât azi-noapte recordul sec-
ției?
— Aaaa... Îngam eu și abia acum imi dau
seama unde botaș. Păi ce era să fac? De
m-ai pus acolo, era de datoria mea să mă în-
ham la treabă. Altfel?
— Plec. Mă duc să fac cunosțință cu înția ploaie
de toamnă. Vreau să mă răcoresc, să mă pă-
trundă pină la piele. Să mă buciulesc...
... Cit de simplu se petrec unele lucruri. Vreau

gheorghe jurcă

Ce noapte superbă...!

Să zic că nimic nu anunța această noapte su-
perbă. Cu cîteva ore înainte de a intra în
schimbul de noapte și deci de a cobori în ora-
șul de Jos și a mă întîlni cu părinții Emiliei,
cărora lîneam să le reamintesc că azi e ziua
mea de naștere și ca atare s-o pună în alertă pe
Emilia, dădusem o raită prin OT. Zăbovisem
prin parc, intrasem prin magazine „cofetării și
ca niciodată, totuși cel cu care mă întineam, imi
zîmbea într-un fel aparte. Mai cu seamă vînză-
toarele. Imi era imposibil să-mi dau seama
ce se întimplase cu ele. Parcă își minșisera bu-
zele cu rouă, ochii cu soare, iar vîrbele le
erau fulgi de zahăr. Credeai după felul în care
mă priveau, duioși și tandru, că vor să mă cea-
ră în cămătorie. Nu știu ce le apucase. Am pus
totul pe seama poezilor și-a filozofului, cum
că femeile sînt cele mai enigmatice ființe, au
cele mai bizare și imprezvizibile reacții la im-
pulsurile cotidiene. De pildă într-un magazin
de galanterie, o fată de la raionul cunoscut și
cravate, o fată tînără pe care n-am cunoscut-o
în viața mea, mă învîlăuse c-o oalaie de zîm-
bete care de care mai săgalnice. Incli m-am
înroșit ca sticla. Imi dădea ocol ca o svîrlușă,
împunîndu-mă cu privirea și cu vorba mieroasă
și drept consecință m-am trezit că-mi face
bon pe-o cămășă cadriată din tercot nr. 39, o
cravată cu buline albe pe un fond vîșniu și-o
perche de baston cu monograma numelui
meu. Deci stia spanaca cine sînt și cum mă
cheamă! La lesire mi-a făcut strengătețe cu
ochiul, adîncindu-mi sentimentul de neplexitate
La cofetăria „Alunța”, lucrurile s-au
petrecut la fel. Alci, vînzătoare, una din cele
mai frumoase fete din oraș, o blondină rîn so-
țului nordicilor, ceva în genul Antei Ekberg,
care aduna la zîmbete și complicitate, asa cum
al căleaze căpsuni dintr-o grădina bogată. Imi
aruncă un doțor de ocheadă dulce, tinînd să mă
întrebe de cîteva ori la rînd, ce doresc. In-
trasem doar să beau o citronadă, iar la insis-
tențele ei n-am rezistat și am servit și-o sa-
varină scoasă de la frigider, proaspătă și bine

înstropată în vin. Cînd mi-a întors restul de la
o bancnotă de 25 lei, m-am trezit c-un bilețel
în care frumoasa Mimi imi fixase o întînire
pentru a doua zi, sus la Ciuperca, unde cînta
muzica și se serveau cei mai gustoși mișii din
tot orașul. Am ieșit c-o senzație stranie. Mi se
părea că-mi crescuseră oasele, că nu mă mai
înceap hainele și că așa era prea mică pentru a
mă putea strecura afară. „Iată, mi-am zis, nici-
odată nu simt ce zace în noi, ce sentimente
latente dorm pe fundul oaselor și dintr-o dată
și scot tentaculele ca niște melci”. Hoinăreala
luă sfîrșit la librărie, unde am cumpărat o
carte pe care scria un singur cuvînt, de fapt
era un nume: „Djamilia”. Răsfoind-o, am a-
flat că e vorba de-o poveste de dragoste din-
tre fata cu același nume de pe copertă și Da-
niar. Războala din filele ei miresme de pelin
și de vînt ce cutreierau stepa kirghiză. Cînd
am ieșit afară, se inserase bine și adia un vînt
subire, aducător de ploaie. Cu portul pe
umăr am luat-o înspre combinat. Voiam mai
întîi să trec pe la părinții Emiliei, cărora să le
spun că mine va fi ziua mea de naștere și deci
să-mi spună despre însemnatul eveniment. Cînd
am pus piciorul în secție mă trezii cu Firoiu
lîngă mine.
— Vezi că a întreb seful de tine!
— Da de are cu subsemnatul?
— Nu mi-a spus decît să te prezînt de ur-
gentă în biroul lui.
— Ce-o fi avînd cu mine? Făcusem vreo bo-
roboată de care nu știam? Trecu în revistă
toate întîmplările mai acătării din ultimile zile
și ajunsei la concluzia că nu avam nici un
motiv să fiu îngrijorat. Avessem totuși acum
o săptămîna și ceva o iesire nervoasă. Mă certam
la cutie cu Firoiu în legătură cu termenul
propus pentru revizuirea benzii laminorului. Îl
făcusem sabotaj și nu mai știu ce. Eram de pă-
rere că termenul poate fi redus la jumătate,
dacă... și-l întrasem o serie de măsuri tehnice
și organizatorice. Cei care diriguiau secția nu
mi-au dat credit. Eram un tînc, pe cînd Firoiu

Mulaj

Să poți vedea lumea
prin ochiul acela minuscul
al mugurelui
care duc în vîntul său
forma florii
identitatea miresmei
culoarea și rîndul;
să le distreze asemănarea
dintre cupa în formă de lălea
e excavatorului
și lăleaua cu petalele
în formă de făci de cupă de excavator
îmbucînd îmbujorată lumina.
Atunci
camaa îi va înșeri înforțată
pracum ceata banală după
ce a sorbit
mulajul slavei din vechi sigiliu domnesc.

În bătaia vîntului negru

Mama
a rămas singurul bătrîn
de pe ulița noastră.
Rînd pe rînd
au căzut toate paravanele
la adăpostul cărora
ne simțeam nemuritori.
Am rămas singuri
și goi
în bătaia vîntului negru.
Încercăm să nu-l luăm
în seamă
dar culoarea lui
ne rămîne întipărită pe chipuri.

Soare la orizont

Trec către sare valuri de spice
Și bat pină la singe cu stele verzi

Ochiul soarelui, dar tu lăcrîmîzi
Ca de-o amintire, Euridice.

Clipirile repezi ale pleoapelor
Își scutură-n ogîlnițele apelor
îmaginile pleavă banală, cochilile de pai
În care să-și toarne laptele de mai
În formă de boabe, de sini ca de piatră
grînele.

De-a pururi roabele noastre și stăpînele
Ion Prunoiu

film

Înghițitorul de săbii

Se întîlnesc, la un monument al eroilor
abia dezvoltat, un orb — mutilat de
război —, cu furgonul înghițitorului de
săbii care duce coșciugul unui muncitor
mort în timp ce luca în port; fil-
mul lui Alexu Visarion este încadrat
de asemenea „înțîniri” care se vor a-
fi pline de tîlc, de fapte care se vor
a fi simboluri: un colonel beat îm-
pușcă un porumbel, un soldat are o
reacție isterică atunci cînd este obligat
să tragă la țintă, într-o momie de
carton, citeva hainamale zădărnice
ocul de la monument arîncînd cu
pocnituri, doi „artişti” care mai trăie-
sc doar cu amintirea gloriei încearcă
zadarnic să cînte melodia „de-altă-
dată” și discută despre felul în care
trebuie să moară un artist, o femeie în
negru îl urmărește insistînd pe înghi-
țitorul de săbii... Alexu Visarion în-
cearcă să fie cunoscător dar această
retorică de melodramă neagră este
doar pretențioasă și plicticoasă pină
la saturatie. Sorcidul, dezordinea,
meschinăria umană, mizeria în care
eroul filmului se scaldă nu sînt sufice-
nente pentru a vorbi, la Alexu Visa-
rion, de o „estetică a urtului” deși,
am impresia, regizorul către așa ceva
năzuiește; filmul rămîne „urît” pur
și simplu și poți să deslușești în el

muzică

„Musica Nova”

De la clasici la contemporani se nu-
mește formula de concert propusă de
ansamblul „Musica Nova”, condus de
violinistul Mircea Opreanu, valoroasă
formație cameră distinct prezentă în
stagiunea muzicală. Formula, deși la
suprafață apare ca un „concert-san-
drușel” (ca să folosim termenul pre-
zentatorului concertului, Iosif Sava),
are o lîmpede justificare: aceea de a
cînta muzică contemporană în fața
unui restrîns public de specialități
de a mijloci treptat, dincolo de sur-
prinderea unor continuități, unor co-
respondențe peste secole în ordonarea
materialului muzical, contactul cu mu-
zica nouă de valoare. Acestea sînt
ideile imediat desprinse din prezen-
tația concertului, cu program Mozart,
Nina Cassian, Fred Popovici, prezen-
tate întreprînsă unor cu malicie,
altorcu simulați năvălitate sau cu
reportericească obstinare intreruperea
interlocutorului devenind tolerabilă
ca stil (deși puțin prea lungă) și jus-
tificată în conținut prin dialog, prin
înterivul înjghebat în fața sălii pe
moment între prezentatori și autori
celor două mîne audiiți.

Variato perpetua pentru vioară,
viola, violoncel, clarinet de Nina Cas-
sian a fost prima piesă „dialogică” de
Trio-ul în Mi bemol major KV 498 de

film

Înghițitorul de săbii

In film este de bună seamă o urmare
fărăscă a acestui renume; actori de
primă mărime în teatrul românesc —
Mircea Albulescu, Ștefan Iordache,
George Constantin, Victor Rebengiuc,
Leopoldina Bălanuță — fascinați de
personalitatea regizorului, fac în înghi-
țitorul de săbii roluri pe care nu cred
că le-ar fi acceptat în altă conjunctură,
lăsîndu-se purtați într-o aventură căl-
pui rîscantă; nu credem, de pildă,
să-i văd pe Victor Rebengiuc făcînd
cu atîta dăruire un rol precum cel al
orbului, sau pe Leopoldina Bălanuță,
în cîteva apariții, făcînd serviciul de
umbră venită de pe tărîmul celălalt în
voaluri negre, ca să asigure perso-
nalul principal al mai strînsă intimi-
tate cu eternitatea.

La debutul lui Alexu Visarion în
film, salutăm apariția unui regizor
flexibil, capabil să-și reprime eufuzi-
onile, dar ceea ce huan drept semn ale
forței erau doar rezervele înenete
debutului; am crezut, tot așa, că sim-
bolistica din Înainte de tăcere vine
dintr-o crispare trecătoare, care va
putea fi depășită mai tîrziu; trebuie
să recunoaștem acum că m-am înșelat.
Înghițitorul de săbii care vrea să fie o
lecție de anatomie socială folosește
argumente naturaliste pentru a trage
concluzii sumare, declamative și afe-
tate. Eroul principal pare că trece
dintr-un mediu în altul doar pentru a
fi supus, ca un metel nobil, la proba
lecie de anatomie socială folosește
demonstrație de-un teatralism supărător.
Atîta timp cît va face film doar ca să
deceadă, Alexu Visarion nu va învîta
să gîndească cinematografic.

Nicolae Mateescu

muzică

„Musica Nova”

dimotivă o lucrare cunoscînd și
exercitînd excelent efectele dispozi-
ției în partitură asupra instrumentis-
tilor, resursele sonore ale instrum-
telor asupra publicului. Cu alte cu-
vînte, piesa, scrisă cu o efectivă calo-
filie în ceea ce privește obținerea
unor timbruri diverse, se încheagă so-
nor unitar deși ea nu se întîncează
decît ca posibilă variație (din cui și
posibile) ale aceluiași partituri.
Coerență în receptare și execuție
(chiar și dintr-o partitură „flexibilă”)
presupune coerență și organizare în
intenia compozitorului; clar apare deci
că, de deasupra ingeniozității în ex-
punerea muzicală, regizează o inteli-
gență febrilă, laborioasă, mereu în-
trebătoare, „provocînd” muzică ca
expresie combinatorie a unei mișcări
de idei, a unor posibilități de natură
numerică. Piesa vine aici în dialog cu
Cvartetul în Sol major KV 478 de
Mozart, distanță între cei doi poli, în
opoziție aparentă (organizare clasică,
înălțare, mereu rezistă un control
înalt), amplundu-se prin ceea ce pie-
sele au în comun: (deși nu se vede
imediat) aplicarea spre echilibru și
rigorose.

Intr-un concert cu muzică contem-
porană, Mozart va suna diferit. În
excelența interpretare a lui Mircea
Opreanu, Sorin Bulbucan, Radu Un-
gureanu, Gheorghe Motu, Florian
Popa, Șerban Șerbanu, partiturile
zartiene au avut contururi sonore
într-o desătușă, colorîndu-se prin
prezente subiectivă poezie în ceea ce
deține pe care o presupune neanță
orice interpretare adecvată a muzicii
zilelor noastre.

Viorel Crețu

radu cârneli

XXIII

Iar sarpele și-a lepădat veșmintul
prea pânos, și-acum e-n transparentă;
deci înnoiri de forme — drept esență
stă-n veșnicie împliniri pământul.

E vremea, dar, să primim cuvântul
în tonuri largi, cu simplă elocvență,
și, rămânându-i starea-chintesentă,
ca viril al tainei să se-arate cîntul.

Nu duce grija radului din vie
chiar dacă vulpi strica-vo din ciorchine;
așa a fost mereu și va să fie —
veghează, tu, la crugul nalt al firii,
acordă-ți pasul stelelor divine
și fii mereu în ritmul devenirii...

XXX

Lungi neuri de albine — zbor sub frunte,
zumzet rotund și hâncărie rară,
miez-adeuc, neclăruiri în poră,
poten zecesc din ochi-adiac de manta.

O, gust al tainei! miera lor amară
spru miez de-nțelepciune urcă punte:
acolo-așteaptă florile cărunte
nevestejind a armonie jară,

Acole-n virid de purități, lumina
olintă jocul ispiind-viața:
primind seminte-n pînțele-i regine —
și stîns, apoi, căzînd în risipire
făptuitorul își primește ceața —
o, gest sublim! în imn e-l pomenești L.

XXXIII

O primăvară-i, care umblă-n singe
ca vlagă-n arbori tresătid simire,
iar trupul tău e proaspăt și subțire,
sublimul tău un ceas de imnuri strîng,

Și totu-i vis, iar visul nu-ți ajunge,
și totu-i dor, iar dorul se desfire,
ci, tu aștepti mereu eternul mire
ca să poți rîde vegetal și plînge.

Tu intri-n muguri: dulce-a lor povară
și frunze dai, și flori zîmbind mela,
și-n păsări dansul de așteptări, o voră,
și, ometiți-n pînțele dinșpe stele,
iar mai cuprîni cu vloga ta amară
precum, demulț, subirile acele...

XLI

...Acum un cîntec de improspătare,
de clarofon gînduri spre eterne
largi infioriri, cînd ochiului se carne
o poiză de imn și întrebare.

Fîntîna poarta lumii care ieri ne
înșingura cu stîri crepusculare,
aducă-n slavă păsări însulare
cînd aer pur pădurea ne așterne.

Alintă-mi ochii, ochi de frăgezime,
dă-mi iarăși pofta arborelui verde,
cu ierburii vine peste morți și crime,
făptura noastră vrea ca să-și desmierde
cu-n stop de cer acea întucime
în care pasul însu se mai pierde...

L

O noapte, iar, sub stelele mărunte,
ca-n fragezi ani pe deoluri, sub păduri,
în risipiri de ierburii și răsurii
și-n depărtare: bănuțul Munte I

Al tainelor să fii, să nu te-nfrunzi
cu-ncremenirile copacii suri,
să uiți de oameni, — de iubiri și urii —
să-nțerci spre zile-opuse-un fir de punte:

Anevoioasă-i calea înainte,
legănător e drumul înapoi
cînd nu-ți mai stau obstacole cuvinte,
iar anii depărtîndu-se suvoi,
grăbești, ca-n vreme, copil, spre cele sfînte
dumbrăvi ale părinților din noi...

XIV

...Și holdele vor crește: verzi marea
prin care noi vom trece îngînat
descintez — pierdute taine-n gînd —
iar după ploii urca-vo curcubeie

Reazăind culori în dulcea cheie:
lumina pură pururi murmurînd,
geneză nouă scrisă rînd cu rînd
de-adoratori, slăvind ascunsa zee.

O, pin' la briu și pin' la piept apoi
vom inota prin ape vegetale
la rădăcini cu neștiuți eroi
și vom nălta iubirii osanale,
făcînd să crească fructe-ulesul soi
în valea pînă-a dorurilor tale...

XX

Și, iată trupul se-mblînzeste-n muncă,
iar sufletul se înnoiește iară
cînd zărilor cu zări se înconjoară
împodobind cereasca ta poruncă;

Privirea-ți verde înfrunzește-o țară,
iar pasu-alin sărută aspra stîncă
și, lăcrîmînd, lacii norii săi plîngă,
apoi, cu zîmbet, potolești e fiară!

Femeie, tu, să-mi fii mereu limanul:
neobosit spre tine-n alergare
și lucrul meu să-ți bogătească lanul;
fii, tu, Demetra mea de frumusețe
cu trup fecund și suflet de-alinare:
primește-mă la marile oșpețe...

Mihai Rădulescu: „Aniversară”

ROMAN

Lui Florin Puță, dacă îmi este îngădui.

Iată-mă la lumină.
După o prea lungă trecere prin
măști și veșminte, după o prea lungă
adîncă în becuri cu yoboloni și după o
mare adăstări prin văgăuni cu lilieci. Nu
vreau deloc să vă sperii, totul e adevărat.
Hrabele și pesterile mi-au folosit de saloane
inale și de casele pe lacuri. Am căutat să
fiu cel mai aproape de vermină. Mi-am ales
sămănta Sătura ca să-mi găsească, sub
ei grăasă, mistuirea. Așa voi ajunge, îmi
spuneam, la Marea Operă și voi avea Știința.
Voi fi mult mai singur ca lupul și ca vulpe.
Voi fi o țară rară. Unică.

În dramele mele eu m-am temut nici de era
nefastă, nici de ochii rân, nici de răgnetul
vremii sălbăticieni. Am răstat din toate
străvările și de multe ori am bătut pe sălărie.
Am tras în piept fumul tuturor bolșevilor.
Ajunsesem să mă cunosc și să-mi vorbesc
cum aș vorbi altuia: la o necreție — licare
vială, bisectamă sece ce li-a fost dată alin-
ge-ți-o în fîlcări! Lăsați din mîna mea Marea
Ară: trupul meu macerat de vicii, chipul
meu salarizat. Aspirația mea de cădere în
Tartar. Lăsați-am făcut totul cu un cărbunec
ales. Seos cu mîna mea din fecal veșnic.

Așa am ajuns să-mi cunosc hoțul distrugîndu-mi-l. Dar eu din vreme palinidă sumbră
mi-am încălcat vîștele pe plăm. Nu, să nu
ridă alinați, dezvoltîndu-mi mîni și sale,
pestru ce voi spune acum. Am făcut totul din
precizia stăpînei mele dragi: Dorința-de-a-
mă-instrui. Această amasă m-a stăpînit mai
mult decît incomparabilă curvă din tinerețe:
Curiozitatea. Teama ei a ajuns pentru mine
o lege de fier. Și mi-a plăcut să-i în rob de-
votat, supusul ce n-o răpăraș niciodată. S-a
jucat cu mine cît mai nevinovat de-a absur-
dul și de-a hazardul și eu i-am pus în poală
un cântec greu ce speram să-l poarte: desti-
nului meu.

Nu, eu i-a trebuit și, fiindcă avea aripi,
și-a luat zborul.

Atunci am văzut că era o mare pasăre
negră.

Am rămas de mult timp cu răile mele
de care născam: babe vechi, cicatrici în-
durate, ulcere purulente. Stau în marginea dra-
măi pe o plătă trîsnită, ca la începutul
umbrelăi mele prin neapete eliberatoare.
N-am făcut aici un pas dar neapete mi s-a
terminat. Trebuie să mă obișnuiesc să văd în
lumină fără să mă mai doară ochii: s-a de-
chia înaintea-mi temporal vast al zilei.

Pan Izvorna

FOLCLOR CULTURAL SAU DESPRE TRACOMANIE ȘI TRACOFOBIE (V)

Vreau să subliniez faptul că toate opi-
niile lui Părvan amintite aici sînt cu-
lese din Idei și forme istorice, lucrare
pe care Z. Ornea o socotește, alături
de Getica, fundamentul „dezvoltărilor” care au
dus la „esențiale delirante” cu „deosebire per-
ceabilă” a lui Doina Bota și chiar marfa aparte.
Ele nu reprezintă opinii de circumstanță ci sînt
fără nici o excepție, idei esențiale pentru felul
lui Părvan de a înțelege societatea și istoria,
pentru ceea ce „serioasă filozofie a istoriei și cul-
turii” pe care ele o structurează și despre care
vorbea Călinescu. Mai mult, selecția lor mi-a
fost impusă de Z. Ornea. Am ales anume
exact acele idei pe care în cartea sa, sub nume
propriu sau prin citate din Lovinescu, Aderca,
Ibrăileanu și alți „antitraditionaliști”, Z. Ornea
le aprobă sau agită, ca idei-cheie pentru direcția
„antitraditionalistă”, „naționalistă”, „arhaicistă”,
„modernă”, „progresistă” etc. cea care ducea, în
versiunea lui, greul luptei cu forțele întinate
ce aveau să dea fascismului din România o bază
ideologică și al cărei „fondator” a fost... Vasile
Părvan.

Din punctul de vedere pe care îl discut aici,
întrebarea nu este, deci, dacă aceste idei sînt
amendabile astăzi. Întrebarea este de ce, în
cartea lui Z. Ornea, ele sînt pozitive numai
atunci cînd sînt exprimate de Ralea și „chiar”
de Blaga, de Aderca și chiar de Ion Barbu? De
ce sînt ignorate atunci cînd aparțin lui Părvan,
și chiar de „naționalist”, „arhaicist” și
„traditionalist”? De ce aceleși Idei capătă, în
acest caz, „dezvoltări”, „retrograde”, „delirante”,
„pernicioase” etc. ba chiar „românești”? Din-
tr-o privință răspunsul e simplu. Nu fac procese
de intenție lui Z. Ornea, întocmiți, așa cum am
arătat, eu cred că, pur și simplu, el nu a citit
lucrările lui Părvan. Cu totul evident, el nu știe
că Părvan nu era tracoman. El nu știe că Părvan
nu era mistic. Tot atât de sigur, el nu știe că
Părvan este unul din cei mai luminați și mari
istorici pe care „am avut”. El nu știe că o in-
terogă direcție însoțitoare în istoriografia noastră
se leagă de numele celui care a fondat ar-
heologia română modernă, Z. Ornea nu înțelege
cît de adînc și pozitivă a fost influența gîndirii
lui Părvan în viața culturală luată în sensul cel
mai larg. V. Părvan, omul și ideile lui au avut,
de exemplu, o influență decisivă asupra lui
D. Gusti și prin el, asupra ideilor care stau la
temelul infanților și organizării Institutului so-
cial. Știe Z. Ornea că „școala sociologică de la
București”, este una din contribuțiile serioase
și originale ale României la dezvoltarea sociolo-
giei „burgheze” moderne documentare?

V. Părvan a avut o hoșărie influență su-
pra organizării Universității Daciei Superioare,
una din cele mai „înnoitoare” centre ale învățămîntului interbelic. Parerile lui, înțelese de Sex-
til Pușcariu, cu privire la „laboratoriile” de
studii umaniste, sau la temele multora din
inițiativele acestor centre au făcut să se nască
la Cluj o școală „modernă”, de referință în lin-
gistica românească.

Nu se pot aminti, în spațiul unui articol, toate
rodițiile ideii pe care ardeea acestui mare
intelectual le-a lăsat în perimetrul culturii româ-
nești, bine și serios înțeleasă.

Ironiile lucrurilor, mai rele ca ale oamenilor,
vin una după alta. Prima ar fi cuprinsă în fa-
cut că pentru a-și construi partea din stînga a
modelului, Z. Ornea face un colaj în care adună
ideile, mai mult sau mai puțin consecvente, ale
unor oameni ai epocii, care în mod evident,
Aderca, Ibrăileanu, Ralea, Ion Barbu, Zeletin
etc. destul de are pe toate la îndemînă în Idei și
forme istorice. O alta ar fi că toți cei apreciați
pozitiv de Z. Ornea „de pe poziții marxiste”, de
la Ion Pillat la Ion Barbu, au făcut mai mult
sau mai puțin activ, „politic” în cadrul unor
partide, mai mult sau mai puțin democratice. În
orice caz burgheze, în timp ce Părvan a refuzat
programatic s-o facă.

De fapt, Z. Ornea construiește din elementele
care constituie „modernitatea” un program pro-
priu, programul lui Z. Ornea, pe care-l face să ac-
ționeze retrospectiv, ca un program al forțelor
„asimilate” din epocă (care în mod evident,
nu stă pentru a le cele influențate de mișcarea
revoluționară, de stînga, dar asta este o altă pro-
blemă). Se folosește în acest scop de E. Lovi-
nescu, pe care, „traducîndu-l”, interpretîndu-l,
amplificîndu-l și aducîndu-l în discuție, îl
transformă într-un fel de Sfîntul Gheorghe, pa-
tron și apărător al lui. În acest scop îl atasează
și niște acuzări printre care Ibrăileanu. (Deși
Z. Ornea însuși ne spune că pînă în 1928, deci
88% din timpul de care se ocupă, Ibrăileanu se
bucura de orice lovitură pe care o primea Lovi-
nescu din partea lui Crăinic, „epigoni” lui

Eternitate
Peste grădini trece clătîndu-se corobă
vîntului
Dovleci ariși, pepeni și gutui
Au absorbit timp și au crescut,
Gîrul, cel care săi la temelie pămîntului,
Este odonat în hombra,
Deochile gelbene, căciuli jugoate de daci
Veghează stîm sub soarele patriei,
Sub fiecare frunză se coace un fruct
O, fiecare curint este un fruct
În fiecare toamnă mai dulce,
În fiecare toamnă mai dulce.

Satul
Este copleșit de grîu, este mîna mea
înflorită,
Satul pe deal este foarte aproape de stele
În fiecare stea sînt turme numeroase
Ninge cu miei pe cîmpie
Carele fluturînd au roși din floarea soarelui
Ele transportă
Copiii dintr-un secol în altul
Satul este un pom verde în mijlocul
universului
Sufletul meu crește pe creangă, alb porumbel.

Adrian Riza

Continuare în pag. a 6-a

plastică

Peisajul elaborat

Un peisagist cu un timbru aparte ni
se dezvoltă a fi tinărul pictor Mircea
Răzvan Ciacărui în recenta sa expozi-
ție de la Galeria „Cenaclul” (Hîndul cu
Dumbrăvii) s-au artistic se dezvoltă
în continuarea unei concepții perso-
nale despre funcția peisajului, despre
modul în care natura poate fi „trans-
ferată” într-o imagine plastică durabilă,
capabilă să semnifice într-un regis-
tru general de sensibilitate, să
evoce stări sufletesti care nu vin
neapărat dintr-un spațiu și dintr-un
timp anume ci din eterna noastră re-
găsire în ordinea primordiale a ele-
mentelor și a devenirii lor. Aparte-
nența la natură și nu doar contem-
plarea perfecțiunii ei — iată, în citeva
cuvinte, efectul de cunoaștere și de
sensibilitate pe care artistul ambicio-
nos să-l producă prin lucrările sale
asupra privitorului. În consecință
imaginea plastică va fi subordonată
efortului de a sugera, de a recom-
pune „priveliști” memorabile cu aju-
torul unor elemente ce se apropie de
simbol, de ceva care reprezintă miș-
carea infinită a naturii surprinsă aici
în cadre de o mare simplitate, aus-
tere dar emanând, totodată, o vibrație
vaporosă, o transparentă diafană,
imponderabilă.

Ciacărui elimină de la bun început
orice nuanță decorativă, stăpînește o
paletă sobră, compune cu minimum
de semne plastice. Pînțele lui sînt
spații vaste privite de undeva din
apropierea limitei orizontului. Văzu-
dului lipsit de opreliști, de accidente
pe care le introduce de obicei schim-
barea locului de observație domină
cea mai mare suprafață a lucrărilor.
Dar cerul, care anare permanent și
care inspiră un sentiment de plenitu-
dine, de libertate, de liniste profundă,
nu devine „obiectul” care concentrează
atenția intruzivă și disponibilitățile de
ansamblu ale artistului. Cu alte cu-
vinte, el nu este pictat pentru frumuse-
țea sa, pentru ceea ce poate să aibă
spectaculos la un moment dat. Dovadă
lipsa aproape completă a nuanțelor,
ignorarea spectacolului cromatic oferit
de obicei de o asemenea priveliște.
O linie joasă, uneori sugerînd formele
unui relief muntos, desparte nu nu-
mai două domenii ale imaginii dar,
în majoritatea lucrărilor, și două mo-
dalități de a folosi culoarea. De fapt,
se produce aici un dublu contrast:
pe de o parte unul cromatic, în intele-
sul comun al cuvîntului, iar pe de
altă parte un altul, care ține de ascen-
darea culorii; spațiul de sus este pic-
tat cu pensulații line, materia este
omogenă, luncătoare, în timp ce baza
tabloulor este compusă din stratură
născute, dezvoltîndu-se în relief, în
densă. Aspirația celestă și gravitația
volumelor dure, greoaie sînt puse și
în acest fel în opoziție: o opoziție
care realizează însă întregul, face po-
sibilă ordinea și echilibrul.

În general, peisajul nu se poate
abstrage complet unui anume fior li-
ric. Cu toate că Mircea Răzvan Ciacărui
elaborează peisaje sale, le „construiește”
avînd tot timpul atît de detașat de impresia întîm-
plătoare, conjuncturală, regula se ve-
rifică și în cazul său. Tentativa către
poetic, către atmosfera de reverie rea-
lizată cu mijloace de multă vreme va-
lidate (și unele dintre ele devinute
desuete prin abuz) se face vizibilă în
citeva lucrări. Proiecția unor cai pe
fondul astrului nocturn supradimen-
sionat nu este o imagine deloc perso-
nală și ea nu-l avantajează pe tinărul
pictor, chiar dacă lucrarea rezistă prin
calitățile ei specifice (un desen înter-
resant, o rezolvare sub aspect croma-
tic a spațiului compozițional situat
la nivelul de exigență al celor mai
bune pînțe ale sale). Fără a face neapă-
rat un reproș pictorial pentru astu-
fel de inconsecvențe, semnălm totuși
„accidental” în speranța că el nu se
va mai repeta.

Mircea Răzvan Ciacărui promite o
evoluție remarcabilă în direcția pe
care o enunțăm la începutul acestui
rînduri, adică în direcția unui peisaj
esențializat.
Corneliu Ostahie

«Dosarul» operei

din unghi psihologic și, implicit, inte-
lectual, actual lecturii consacrate vasei
și diversei materii documentare com-
punînd ceea ce exegeza critică nu-
elaborare a operei sale. În afara satisfacerii
acestei condiții fundamentale, putem lesne alu-
neca în plasa receptării pragmatice, fatologice,
sursă sigură pentru interpretările îngust deter-
ministe și pentru conchiziunile stas, pedagogic-
fetisizante, uneori chiar maniești didactice.
Cum atît de pregnant se exprimă Octavian
Goga într-o suită de fragmente autobiografice,
opere pagină de „jurnal literar” reprezintă „un
succes curs de anatomie sufletescă”. Iată de
ce și nu numai o chestiune de „competență” a
lecturii, ci și una de etică implicată să ne stră-
duim a face din contactul cu textul oricărui
document literar care intră în fel sau altul
aspiră la statutul de pagină încorporată, cu
bună știință sau prin forța lucrurilor, într-un
„jurnal de creație” un felicit și dificil prilej de
a dialoga mai întîi cu noi înșine și apoi de a
ne angaja pe pista cunoașterii obiective. Un
adagiu formulat de Francis Bacon spune că
„a cunoaște adevărat este a cunoaște cauza”.
Or, genul de cunoaștere la care îndeamnă asu-
mumitul „jurnal de creație” beneficiază de
această dublă și concurențială deschidere spre
cauză: una îndreptată spre noi înșine, spre
propriul nostru eu intelectual și alta spre uni-
versul spiritual obiectiv, structurat în datele lui
conceptuale.

«Dosarul operei» și șansele „lecturii inițiale”
sunt două probleme care se relevă ori de cite ori ne confundăm cu înfiorată și, în
același timp, „sacră” și „profundă” voluptate în
paginile unei cărți de documente literare.
Nicolae Ciobanu

Duiliu Zamfirescu Opere, 5

După dispariția lui Persecutiv... după dispariția lui Persecutiv...

La altă înțelegere, bincintelese... la altă înțelegere, bincintelese...

Dar mai înainte de a face câteva sumare... dar mai înainte de a face câteva sumare...

Mai stăruie încă și astăzi și chiar... mai stăruie încă și astăzi și chiar...

Duiliu Zamfirescu intră în timpul publicisticii... duiliu zamfirescu intră în timpul publicisticii...

Ca o compensație mi-a fost oferită... ca o compensație mi-a fost oferită...

Sambătă, 17 aprilie, sub auspiciile... sambătă, 17 aprilie, sub auspiciile...

Cezar Ivănescu

O istorie în imagini a literaturii române contemporane

Văzut de Ion Cucu

Haralamb Zincă pregătește un nou story de succes

Gheorghe Săuciu cu câteva clipe înainte lansării noului său roman „Război și dragoste”

Trei ieșeni (M. R. Iacoban, Andi Andrieș și Dumitru Ignea) și un mehedintețean (Valeriu Armeanu)

PRIMĂVARA LA IAȘI

Ca o compensație mi-a fost oferită... ca o compensație mi-a fost oferită...

NUMELE POETULUI... numele poetului...

Ca o compensație mi-a fost oferită... ca o compensație mi-a fost oferită...

Cezar Ivănescu... cezai ivănescu...

Umanism și ateism

Înșurș și aprofundare a valorilor științifice... înșurș și aprofundare a valorilor științifice...

examen atent și concret din partea psihologilor... examen atent și concret din partea psihologilor...

prelucrări, anumite cumpene, aceste secte... prelucrări, anumite cumpene, aceste secte...

Un țărăn trece strada (XIV)

dis-de-dimineață se urcase în autobuz... dis-de-dimineață se urcase în autobuz...

nu răm nimic fără mîncare / îi răspunse / nu răm nimic fără mîncare / îi răspunse...

FOLCLOR CULTURAL SAU DESPRE TRACOMANIE ȘI TRACOFOBIE (V)

Urmare din pag. a 5-a... urmare din pag. a 5-a...

puta impune cu acuitate. Și s-ar putea ca... puta impune cu acuitate. Și s-ar putea ca...

Da, spune Z. Ornea, Bănciula a dezvoltat... da, spune z. ornea, bănciula a dezvoltat...

Da, spune Z. Ornea, Bănciula a dezvoltat... da, spune z. ornea, bănciula a dezvoltat...

Da, spune Z. Ornea, Bănciula a dezvoltat... da, spune z. ornea, bănciula a dezvoltat...

Da, spune Z. Ornea, Bănciula a dezvoltat... da, spune z. ornea, bănciula a dezvoltat...

Da, spune Z. Ornea, Bănciula a dezvoltat... da, spune z. ornea, bănciula a dezvoltat...

Da, spune Z. Ornea, Bănciula a dezvoltat... da, spune z. ornea, bănciula a dezvoltat...

Da, spune Z. Ornea, Bănciula a dezvoltat... da, spune z. ornea, bănciula a dezvoltat...

Da, spune Z. Ornea, Bănciula a dezvoltat... da, spune z. ornea, bănciula a dezvoltat...

Poemele luptei și ale speranței

MIRIAM WADDINGTON

CANADA

Putin mă interesează polemicele în artă, păstrări pentru voi, prozile voastre cancanuri cosmice, puțin mă interesează că poezia moare și că limba degenerază, că infundați urechile oamenilor cu banane și gurile lor le umpleți cu ciliți; ducă-se dracului stilul! Eu sint pentru viață, resping moartea, a'ita timp cât voi mai trăi încă, nu vreau să analizez procesul dispariției speciei umane singurul lucru care mă interesează este cum și de unde am răscăcut, vreau să plămădesc din nimic fantome, un milion de monumente ale viitorului, cu desăvârșire indelurabile, vreau să strig de la înălțimea orizontului lor: ISTORIA nu este altă decât trecătoare cum pare a fi! Am avut eroi, războaiele crude au fost însă oprite, oamenii tămađuți, copii sint deja născuți, s-a cîntat victoria, noile lumi sint în schimbare; nu mai vreau să mă rușinez de cuvîntul CURAJ sau

In această pagină: Tablouri de Viorel Mărginean

să mă spinzur înaintea cuvîntului DRAGOSTE sau să neg calitatea mea de om; vreau să pot pronunța cuvîntul FRATE și închinînd ochii să văd nu carele de luptă ale rebelunii sau masele de oameni care ard sau scheletele lumeginde ale arșelor; vreau să văd imaginile contemporane deși pare imposibil - civilizația

REPERE

Stilul scriitorului

Recenzitul de carte străină este conștient că o întrebare elementară: cum poate fi circumscris teritoriul consăraților sale? La ce trebuie să se refere atunci cînd are în vedere o traducere, adică un bun cultural asimilat în limba noastră, intrat în fenomenologia ei, ca să-i spun așa? Practica obișnuită euadează aceste întrebări, mărgindu-se la un excurs pe marginea autorului străin, deobicei cunoscut dinainte, cu mențiunea invariabilă a grațitudinii noastre față de cel care și-a asumat sarcina transpunerii în românește a operei respective. Totul se desfășoară astfel după un protocol banal și fără rost. Cititorul nu afia mai nimic nou, iar traducătorul este destul de puțin gîdilat în vagul său orgoliu de „scriitor”. O analiză mai atentă a echivalențelor nici nu este posibilă, decît în cazul privilegiat al cititorului limbii cunoscute, în timp ce un semnatar este obligat să refere asupra unor cărți ce aparțin celor mai diferite idiomiuri, exprimînd adeseori „forme ale minții” alt de străine nouă. Și totuși... Punctul de plecare poate fi situat în structura propriului limbaj, precum și în lenzițele artistice ale literaturii noastre actuale. Este vorba într-adevăr de o „confruntare”, dacă o putem numi așa, de o întîlnire a constinței estetice cu o realitate dată, asupra căreia nu mai poate influența, cum se întîmplă în cazul criticii curente, dar pe care o poate gîndi în termeni ce definesc nivelul și amploarea preocupărilor noastre. Ce spune un critic despre opera lui Shakespeare sau Thomas Mann, despre Tolstoi sau James Joyce, despre Benn sau Joyce Mansour este numai în cazuri cu totul excepționale revelant în legătură cu poziția lor într-o anumită ordine a înțelgerii umane, dar contează pentru cel care emite opinia și pentru literatura pe care o reprezintă. Nu știu dacă analiza făcută de Camil Petrescu filozofiei lui Husserl este menționată în vreun studiu consacrat operelor sale fundamentale, dar improprietățile terminologice, emfaza și erorile de discernîmint, lipsa de aderență la „textura” gîndirii autorului german sint indicative pentru ostentativitatea scriitorului nostru. Se spune chiar că un doctorand a fost însărcinat să traducă textul respectiv, spre deholul asistentilor de la Institutul de fenomenologie din Berlin, împrejurare confirmată semnatarului acestor rînduri în timpul unui coloziviu dedicat lui Blaga de o societate academică germană. Iată o situație ce poate fi evitată în comentariile noastre asupra criticilor și operelor de „ideologie” din alte părți. Grija pentru proprietatea considerărilor noastre și pentru adecvarea instrumentelor este un act minim de demnitate intelectuală.

tor în fața valorilor. Este interesant să notăm că nici un scriitor cu pondere în literatura universală nu folosește stilul ceremonios și preventiv. Cuvintele sint în scrisul lor și învîta la reacție, sint o bună educație pentru firile plîpînde. Omul cel mai timid devine o „fiară” în fața foii albe, atunci cînd se adresează interlocutorului devocator, balaurului cu o mie de capete, care este cititorul. Brutalitatea expresiei unor mari scriitori din literatura universală este unecori uluitoare, în opera lor sau în comentariile eseistice, chiar cînd nu se referă la adversarii literari. Am dat altădată un citat din Proust, care se referea la Balzac, spunînd că este numai o bălegă de capră pe lîngă Tolstoi. Cum se cheamă asta în românește? Era vorba de Balzac, să nu uităm! Dacă ar fi făcut Rebreanu o asemenea considerație, cum ar fi fost el taxat de lipsă de stil... Dar Proust, știm cu toții că traia la umbra aristocrației vestelice... Numai de brutalitate nu poate fi acuzat, și atunci ne facem că nu vedem energia cu care se exprima acest scriitor ultra-rafinat. Coborîm el cu ceva măcar din statura lui Balzac în literatura lumii? Nici nu simțim nevoia să răspundem. Cu atît mai mult, atunci cînd se referă la realitățile lumii, scriitorul are în vedere aspecte cu care omul obișnuit este „educat” să aibă prea puțin de-a face în mod direct. O traducere „literară” a lui Shakespeare este greu de făcut din pricina puali-bonderiei noastre, iar dintre scriitorii actuali aș vrea să văd o versiune românească a romanului Fortnoy's Complaint de Philip Roth sau chiar a celebrului Gravity's Rainbow a lui Pynchon. Comentariul de literatură străină de la noi poate să-l facă pe cititor să sesizeze linia nevăzută care separă energia expresiei și vigoarea imaginilor de brutalitatea respingătoare și de vulgaritate. În acest fel, literatura unor contemporani de la noi va fi contemplată în realitatea ei, căzînd tînele obiectii fără rost. Proza robustă a lui Ion Lăncrăjan, de pildă, va fi înțelșă într-adevăr ca un fenomen interesant din punct de vedere stilistic, cum îl sunează George Uscătescu. Literatura nu este deloc un refugiu al firilor bovarice, dimpotrivă, e un teren al acțiunii, pe care se confruntă energiile de amploare, inezstrate cu o forță a verbului mai susținătoare decît exploziile nucleare. Hăluçant este și faptul că nimic nu poate îngredî libertatea adeseori „arbitrară” a marilor personalități. Cine poate avea dreptate în fața lui Dostoevski? Cel mult îl poți studia efectele stilistice, dacă ai în față o traducere bună.

Aurel-Dragoș Munteanu

In al doilea rînd, comentatorul de carte străină poate sugera climatul marilor dezbateri culturale, raporturile aspre, asustate marilor demersuri artistice și intelectuale, sau cum sint reflectate în operele traduse. Nimic nu este mai străin unei literaturi autentice decît reverența bleagă, expresia lălele, mentalitatea de institu-

P. S. Imi amintesc de un pasaj dintr-o veche lectură a lui Valery: „Je ne sais pas ce qu'est la conscience d'un sot, mais celle d'un homme d'esprit est pleine de sottises” Cred că pe vremea cînd scria aceste cuvinte la noi era încă la modă Mița Biciclista.

FOTULA IANNAKOPOULU

GRECIA

Dragoste

Mă regăsești în prag
ah, eșmeră primăvăară,
Cu brațele și deznăde,
și minile prea goale,
In zadar însă
mingierile, sărutările tale
La timpla vieții ramuri
de mîslin, a cita oară f...
- Risipește-le în cadrii
și pe cimpii neocapte,
Multicolore păsări, izvor cu apă vie,
Imn țării mamă
exuberantă veselie
Cîntece, vor inunda natura
din zori și pînă-n noapte.

VALENTINA TELEGHINA

U.R.S.S.

Cuvinte de dragoste

Omul nu este făcut pentru a fi singur pe lume
Cu instincte primare vibrînd în singa răslețe,
El poate vieții oricî în timp, oriunde anume,
Dar mai puțin fără dragoste și fără tandrețe.

Unui suflet bun i se cuvîne plecăciune sfîntă
din păcatele vechi să le dăm uitării e firesc.
O minune este șimburle păcii care ne incîntă
Și ocrotește leagănul ființei neamului omenesc.

Chiar dacă tiranii urmăriți de mirajul gloriei
Vor zguduî lumea încucîșîndu-și iar săbiile,
- Peste ruinele prea pline de viață ale istoriei
Cuvintele de dragoste vor ciripi ca vrăbiile.

In românește de Petru Dan Lazăr

REVISTA STRĂINĂ

● UN „ANTICATALOG” Intitulat: „Re-sureala irationalului”, adevărat pamflet împotriva noului curent irationalist, caracterizat drept o sosire a „extraterestriilor în galaxia Gutterberg”, a fost publicat recent în Franța. Este analizată așa-numita problemă a chatarisiului pe care o presupune o încercare de compensare a dezechilibrelor socio-culturale la unele personalități din domeniul culturii și presedate de „marele viđ care ne poposește și care pătrunde deodată cu declinul lumii occidentale”. Este făcută o listă a cărților „care nu merită să fie citite”, supuse unei investigații riguroase din punct de vedere intelectual și literar.

● SCRITORUL italian Lo Duca oferă cititorilor săi un volum compozit, „extrax” din cînd opere ale lui Cassanova”. Artificiul cu care-l prezintă cititorilor săi, este acela de a presupune existența „unui roman necunoscut”. Critica literară subliniază că este vorba de o carte science-fiction, imaginînd un voiaj către centrul pamîntului, precum și presupunînd că anticipa pează teoriile fourieriste. Istoria publicată, cu privire la această carte semnată de Lo Duca evidențiază, de asemenea, caracterul provocator al „extraxului” și al „shocking”.

● PROFESORUL marxist Hans Mayer a fost celebrat de curînd, cu prilejul împlinirii unei venerabile vîrste. Autorul operei monumentale „Georg Buchner și timpul său” precum și al exegezelor consacrate lui Thomas Mann, Brecht și Richard Wagner este considerat a fi unul dintre „cele mai luminate spirite ale timpului său”. Rudolf Lange afirmă, într-un articol din Hanoversche Allgemeine: „El denunția concepțiile considerate sacrosante de către tradiție. Îndee-sebi în ciuda ce-l privește pe Goethe, pentru a cărui aniversare depune eforturi foarte mari”.

● LAWRENCE DURELL este celebrat în critica franceză pentru noile sale cărți considerate „a anunț”, după Quatuor-ul său, începutul unui „Quintet”. Este vorba de primul roman dintr-o serie nouă intitulat: „Domnul sau prințul tebezelor”, despre care Dominique Autrand afirmă: „În această primă carte Durell pune în scenă temele și personajele sale, pentru a provoca interesul nostru, care poate fi îndepărtat în reacție, sint o bună educație pentru firile plîpînde. Omul cel mai timid devine o „fiară” în fața foii albe, atunci cînd se adresează interlocutorului devocator, balaurului cu o mie de capete, care este cititorul. Brutalitatea expresiei unor mari scriitori din literatura universală este unecori uluitoare, în opera lor sau în comentariile eseistice, chiar cînd nu se referă la adversarii literari. Am dat altădată un citat din Proust, care se referea la Balzac, spunînd că este numai o bălegă de capră pe lîngă Tolstoi. Cum se cheamă asta în românește? Era vorba de Balzac, să nu uităm! Dacă ar fi făcut Rebreanu o asemenea considerație, cum ar fi fost el taxat de lipsă de stil... Dar Proust, știm cu toții că traia la umbra aristocrației vestelice... Numai de brutalitate nu poate fi acuzat, și atunci ne facem că nu vedem energia cu care se exprima acest scriitor ultra-rafinat. Coborîm el cu ceva măcar din statura lui Balzac în literatura lumii? Nici nu simțim nevoia să răspundem. Cu atît mai mult, atunci cînd se referă la realitățile lumii, scriitorul are în vedere aspecte cu care omul obișnuit este „educat” să aibă prea puțin de-a face în mod direct. O traducere „literară” a lui Shakespeare este greu de făcut din pricina puali-bonderiei noastre, iar dintre scriitorii actuali aș vrea să văd o versiune românească a romanului Fortnoy's Complaint de Philip Roth sau chiar a celebrului Gravity's Rainbow a lui Pynchon. Comentariul de literatură străină de la noi poate să-l facă pe cititor să sesizeze linia nevăzută care separă energia expresiei și vigoarea imaginilor de brutalitatea respingătoare și de vulgaritate. În acest fel, literatura unor contemporani de la noi va fi contemplată în realitatea ei, căzînd tînele obiectii fără rost. Proza robustă a lui Ion Lăncrăjan, de pildă, va fi înțelșă într-adevăr ca un fenomen interesant din punct de vedere stilistic, cum îl sunează George Uscătescu. Literatura nu este deloc un refugiu al firilor bovarice, dimpotrivă, e un teren al acțiunii, pe care se confruntă energiile de amploare, inezstrate cu o forță a verbului mai susținătoare decît exploziile nucleare. Hăluçant este și faptul că nimic nu poate îngredî libertatea adeseori „arbitrară” a marilor personalități. Cine poate avea dreptate în fața lui Dostoevski? Cel mult îl poți studia efectele stilistice, dacă ai în față o traducere bună.

● POETA Pauline Newman Gordon este autorea unor studii serioase în ceea ce privește opera lui Sartre, văzută în perspectivă comparatistă. Profesoara la universitatea Stanford din California, ea este doctor al Universității din Paris, specializată în literatura franceză. Opera literară este produsă la confluența celor două mari culturi pe care le reprezintă, așa cum probează un celebru poemă comentat de critica franceză: „Parisul cîntă pentru o americană”. De asemenea, lirica Paulinei Newman Gordon celebrează experiențele sale academice, propunînd cititorilor o literatură de factură livrescă, atrăgătoare și plină de savoare.

● POETA Pauline Newman Gordon este autorea unor studii serioase în ceea ce privește opera lui Sartre, văzută în perspectivă comparatistă. Profesoara la universitatea Stanford din California, ea este doctor al Universității din Paris, specializată în literatura franceză. Opera literară este produsă la confluența celor două mari culturi pe care le reprezintă, așa cum probează un celebru poemă comentat de critica franceză: „Parisul cîntă pentru o americană”. De asemenea, lirica Paulinei Newman Gordon celebrează experiențele sale academice, propunînd cititorilor o literatură de factură livrescă, atrăgătoare și plină de savoare.

● POETA Pauline Newman Gordon este autorea unor studii serioase în ceea ce privește opera lui Sartre, văzută în perspectivă comparatistă. Profesoara la universitatea Stanford din California, ea este doctor al Universității din Paris, specializată în literatura franceză. Opera literară este produsă la confluența celor două mari culturi pe care le reprezintă, așa cum probează un celebru poemă comentat de critica franceză: „Parisul cîntă pentru o americană”. De asemenea, lirica Paulinei Newman Gordon celebrează experiențele sale academice, propunînd cititorilor o literatură de factură livrescă, atrăgătoare și plină de savoare.

DIN CULISELE CELUI DE-AL III-LEA REICH (IV)

Kamikadze teutoni

SPECTACOLUL LUMII văzut de Ioan Grigorescu

Intruciva, scenariul din aprilie 1942 avea să se repete într-o zi de la sfîrșitul lui august 1944. Atunci, în limitele vestice ale Atlanticului, după o vîntoasă plină de încordare, la care au participat nu mai puțin de șapte distrugătoare și o escadrilă de avioane, marina americană a reușit să captureze întregul echipaj al submarinului german U-1092, aflat sub comanda căpitanului Arnold Brenner. Acesta părăsise postul norvegic Trondheim la 16 iulie 1944, cu direcția Statelor Unite. Despre plecarea lui în misiune marina elată fusese avertizată de unul dintre agenții englezi plantați clandestin pe coasta norvegiană.

Abia la 2 august submarinul a fost reparat și distrus. Echipajul a putut fi însă salvat în ultimul moment datorită ieșirii la suprafață a submarinului înainte de scufundarea lui definitivă. Printre cei pescuți din apele oceanului se afla și un civil, asupra căruia s-a găsit suma de 8000 de dolari emiși de Banca Federală a Statelor Unite în 1936. Supus interogatoriului, acesta a declarat că se numea Walter Kormann, de naționalitate germană, fost negustor în Little Woods, lîngă New Orleans, reîntors legal în Reich în 1940. Prezența lui la bordul submarinului era o enigmă care nu s-a lăsat mult timp nedezlegată. Declarațiile lui Kormann au provocat perplexitatea anchetatorilor. De persoana lui era legată întreaga misiune atît de riscantă a submarinului U-1092. Kormann trebuia să fie debarcat în Statele Unite de unde să transmită la Berlin... modul cum avea să se desfășoare distrugerea New York-ului. Părea că un nou Dasch-Pratorius își făcuse apariția. Reichul german era în agonie. Cum să mai poată nutri Hitler bombardarea New York-ului? Și totuși, Walter Kormann a demonstrat că totul era pre-găt. „Operațiunea Elster” putea să se declanșeze într-un moment intr-altul...

Oricît de paradoxal ar părea, dar cu cit este mai caducă această neputință, cu atît apare mai inveniată patima de a o înfăptui, chiar dacă ea riscă să se transforme într-un fiasco. Plănuind bombardarea New York-ului, Hitler nu lăsa atît să le lase americanilor o amintire „de zile mari”, cît să convină de pe poziții de forță Statelor Unite să încheie o pace separată cu Germania, astfel putînd evita sau măcar amîna prabusirea celui de al III-lea Reich. Totul era să cîștige timp. Timp, timp, timp. Și tocmai timpul îi era refuzat.

În ceea ce „Reflexii asupra lui Hitler”, apărute în R.F.G. în toamna lui 1973, Sebastian Heffner, publicist antifascist de o impresionantă forță analitică, emigrant politic între anii 1938 și 1954, își propune o disecție amănunțită a personalității capeteniei naziste și a nefastei lui influențe asupra evoluției evenimentelor europene și mondiale din perioada interbelică și din anii celui de al doilea război mondial. Și, totuși, Heffner face în cartea lui o afirmație controversabilă. El susține că Hitler ar fi înțeles că războiul era pierdut pentru Germania încă din iarna lui 1941, în urma înfrîngerii armatei Reichului în luptele pentru Moscova. Că, de atunci, a început să nutrească o neputințioasă ură față de poporul german, care păsămite nu se dovedise la înălțimea asteptărilor sale. Karl Donitz, fostul succesor al Fuhrerului pentru o perioadă de numai zece zile, îl contrazice pe Heffner în cartea sa „Zehn Jahre und Zwanzig Tage”, arătînd că Hitler a sperat în victorie chiar și după dezastrul de la Stalingrad, socotind că totul avea să fie hotărît de perfecționarea noilor arme, rachetele V-1 și V-2, cu rază medie de acțiune, și, eventual, de reușita fabricării bombei atomice. În cartea sa „Memorien”, Walter Schellenberg, personaj de prim ordin în ierarhia fascistă, excelent plasat - ca șef al contraespionajului german după căderea lui Canaris - pentru a cunoaște planurile secrete ale Reichului, arată că, în toamna lui 1944 și în primăvara lui 1945, dacă s-ar fi putut temporiza pentru puțină vreme nimicitorul tăvălug al armatei sovietice pe frontul de est și înaintarea aliaților pe fronturile de vest, nivelul voltării tehnicii de război germane atins în acea perioadă ar fi permis surprinzătoare răsturnări de poziții. Astfel, cu ajutorul rachetelor lansate de la bordul avioanelor de cursă lungă, sau al submarinelor dotate cu rampe de lansare, s-ar fi putut atinge obiective foarte îndepărtate. „Eram în stare - scrie Schellenberg - ca, dispunînd de bombardiere cu o mare autonomie de zbor, să transportăm pînă în apropierea țintelor propuse racheta de tipul V-1. Acestea, di-

rijate de piloți de sacrificiu, ar fi putut lovi marile combinete sovietice de la Kuibisev, Celiabinsk și Magnitogorsk, ba chiar și alte obiective situate dincolo de Urali, și, de ce nu, chiar și ținte de peste ocean...” Lururile sint confirmate de Julius Mader în cartea sa „Jagd nach dem Narbengesicht”, editată în R.D.G. „In ultima etapă a războiului, arată Julius Mader, SS-Obersturmbannführerul Otto Skorzeny experimenta rachetele V-1 în interiorul cărora era plasat un om” (Einsatz mit Selbstvernichtung).

Transplantat în Reich, ritualul japonez Kamikadze a căpătat rapid trăsături teutonice, deși în limba germană, numele „piloților morți” sună mai puțin „romantic” decît în niponă: „Selbsttaupferer”. Doi generali de aviație, Milch și Keller, deveniți cu un an înainte de sfîrșitul războiului partizani înfocați ai sinuciderii (altora) pentru salvarea patriei. În martie 1944 ei i-au propus lui Hitler crearea la folosirea pe scară largă a „explozibilului uman”. Nu-a fost nevoie de prea multe argumente pentru a-l convinge pe Fuhrer. Fanatismul acestuia a elaborat pe loc cîteva prețioase indicații: „Cei recrutați să fie tineri idealisti, care să creadă cu ardore în Reich și în victoria Germaniei asupra bolșevismului și a Iudismului internațional. Misiunea incredintată să fie pentru ei o adevărată onoare. Să-ți faciți să creadă că țelul lor nu este moartea, ci lauda vesnică și nevoia de a binemerita de la patrie. Aveți însă grijă ca să nu irosiți printre ei piloți cu mare experiență...”

Pentru pregătirea acțiunii a fost trimis în schimb de experiență în Japonia, oberstleutnantul Komatzki, care s-a întors în Reich încîntat de pregătirea pilotilor Kamikadze. Primele escadrițe „Selbsttaupferer” s-au constituit însă abia în primăvara lui 1945, la bazele aviației din Sachau, Stendal și Gardlegen, în cadrul „ope-

rațiunii Elba”. În cartea sa „Armele secrete”, W. Malten descrie bombardamentul american asupra Berlinului din ziua de 15 aprilie 1945 cînd, asupra celor 800 de fortărețe zburătoare pornite în misiune, s-au aruncat piloții sinucigași ai lui Komatzki. Peste o sută de bombardiere americane au fost atunci doborîte prin ciocniri cu miile aparate ale kamikadzeilor teutoni. În delirul sinuciderii colective, Komatzki a pierit odată cu cei 120 de discipoli ai săi. Cei mai mulți dintre ei nu împliniseră 20 de ani. Nu-au mai avut cînd să binemerite de la Vaterland și Fuhrer. Cîncispreze zile mai tirziu insus Hitler avea să se sinucidă în buncărul său de sub Cancellaria Reichului.

Dar va trebui să ne întoarcem la faimoasa „Operațiune Elster” pusă la cale sub cel mai strict secret de către strategii Reichului hitlerist după eșecul lui Pretorius. Walter Kormann declarase anchetatorilor săi că orasele New York și Washington puteau fi în orice moment lovite de rachetele germane transportate în apropierea obiectivelor de o flotilă de submarine dotate cu rampe de lansare.

Și, într-adevăr, la 9 martie 1945, opt submarine de acest gen au pornit din portul norvegic Trondheim, cu destinația coasta estică a Statelor Unite...

SPORT

Înainte și după competiție

● Vine un meci cu Cipru. Adversarul știm că este inferior echipei române, dar trebuie luat în serios. Va fi primul examen internațional oficial al echipei române sustinut la Hunedoara. Selecția deși discutabilă s-a oprit asupra unor jucători buni. Dificultatea acum e de a alege.

● Fotbaliștii craioveni au cîștigat la scor acolo unde Dinamo pierde la scor. Este revanșa morală a unei echipe eliminată în chipul cel mai brutal și mai nedrept din Cupa României. Și o dovadă că rezervele acestei echipe nu sint epuizate. Asta o spunem și pentru că în naționala de la Hunedoara sint prezenți puțini craioveni. Acolo unde e greu, craiovenii au tras greu, acolo unde victoria se profilează cu ușurință sint întrebunțați alți jucători. Între aceștia Cămtăru. Nu cumva se face cu el o greșală? Cămtăru are un cartonaș galben în campionat și e posibil să ne conteste Cipru meciul. Mircea Lucescu trebuia să se mai gîndească.

● La handbal se arbitrează la fel ca în fotbal. Meciul decisiv pentru titlu a fost arbitrat într-un fel foarte ciudat. În orice caz echipa dezavantajată a fost Dinamo. Un gol de senzație a lui Grabovski care a bîgat în poartă nu numai mingea ci și portarul a fost considerat minge prinsă de portar și jucată ca atare. deși mingea intrase în plasă. Steaua a cîștigat cu un gol diferență. Ceea ce va hotărî campionat. Aceste arbitraje pot îmbolnăvi orice minte sănătoasă.

● Vine meciul de rugby cu U.R.S.S.-ul. Echipa sovietică instruită franțuzește are trei starturi remarcabile și o grîmadă în creștere. Date fiind rezultatele noastre cu itanenii și germanii nu este exclusă o înfrîngere la București. Modul aventuros în care se face selecția și orientarea tehnico-tactică a echipei ne îndreptățește această temere. A renunța la jucători în formare sau la nepotisme nu duce la un rugby de calitate. Nu pe aici se cîștigă marile victorii. Să amintim că aceste nesigurante de selecție se petrec într-un moment în care avem de unde alege.

● Tenisul de masă românească parte a fi descoperit o jucătoare mare. Tîndra Nemes promise și realizează meciuri mari. Un gînd bun pentru această speranță autentică.

● În divizia B Rapidul bate pasul pe loc. Se dovedește mai bună echipa din Ploiești. Desigur că fără Dobrin la Tîrgoviște, Petrolul ar fi azi în A. Credem că va reuși anul acesta, ceea ce n-a reușit anul trecut. Echipa e tînără, tehnică, vigoasă. Fundașul ei dreapta este de mare valoare și ar putea fi folosit chiar în echipa națională. Alături de Petrolul se detașează și Politehnica Iași ajunsă în B dintr-o neașteptată. Meciul stupid cu Progresul a costat-o. Poli are o echipă valoroasă și revenirea ei pe prima scenă a fotbalului românesc se impune. Vine înapoi și F.C. Bihor. Doar giuleștienii rămîn, se pare, cu nostalgia.

Interim

Luceafărul

Revistă editată de UNIUNFA SCRITORILOR din REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

Redactor șef: Nicolae Dan Frunzeală, Mihai Ungheanu (redactor șef adjuncți), Teodor Baly (secretar responsabil de redacție)

REDACTIA: București, Piața Școlii nr. 1, tel. 17 32 09
ADMINISTRAȚIA: Calea Victoriei nr. 115, tel. 50 74 85
Tipar executant la: COMBINATUL POLIGRAFIC „CASA ȘCOLTEI”